

VIENYBĖ

70-ti M. 38 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1956 M. SPALIO (OCTOBER) 5 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAI

IŠ SOVIETŲ LAIVO PABĖGO LIETUVAITĖ MOKSLININKĖ

DABAR

Islandija ir JAV
Rinkimų agitacija
Tito ir Kremlius

Tarp Islandijos ir Jungtinių Valstybių atstovų dabar eina derybos, kurios, atrodo, gali baigtis antrųjų nenaudai.

Mat, toje žiemų Atlanto saloje amerikiečiai sukūšo apie 200,000,000 dolerių įvairiems aviacijos, laivyno ir radaro įtaisymams.

Dabar visos tos gėrybės turės būti paliktos Dievo arba komunistų valiai...

Islandijos parlamentas, kuris, beje, neseniai minėjo 1000 metų sukaktį, dauguma balsų pasisakė už amerikiečių išsikraustymą. Atseit, giminė, negiminė, lipk iš grūšios...

Reikia pasakyti, kad komunistinių valstybių įtaka Islandijoje vis didėja, o demokratinių mažėja.

Ir tai ne tik politiniu, bet ir ekonominiu atveju. Pavyzdžiui, žuvies eksportas į komunistines valstybes yra daug didesnis, negu į Angliją ar Ameriką.

Žodžiu, Islandija, kurioje gyventojų mažiau negu Kaune, Varams rodo duris...

Vos keturios savaitės iki rinkimų. Todėl ir agitacijos įkarštis kasdien didėja.

Net prezidentas Eisenhoweris, iki šiol tikėjęs televizija, mano, kad rinkiminės agitacijos atveju niekas negali pakeisti asmeninio kontakto priemonių.

Republikonai, matyt, nenori praleisti nė vienos progos balsams gauti.

Tegu Ike populiarumas tebėra didelis. Bet ir Stevensonas šiandien jau ne be tas, kas buvo prieš keturis metus.

Demokratai įsitikinę, kad jie šiuose rinkimuose atsiims Baltuosius Rūmus, nekalbant apie Kongresą, kur jie jau ir taip šeimininkauja.

Dar yra milijonai piliečių, kurie nežino už ką pusę balsuoti. Kandidatams svarbu, kad šis nokstantis vaisius nukristų į jų sterblę.

Štai kodėl agitacija eina karštyn. Štai kodėl politikai siuva iš valstybės į valstybę.

Netikėta maršalo Tito kelionė į Tarybų Sąjungą sukėlė įvairių kalbų. Net pradėta manyti, kad Jugoslavija grįžo į tarybinį bloką.

Bet geriau susipažinę su šiuo klausimu asmenys yra priešingos nuomonės. Pavyzdžiui, John Foster Dulles sako, kad Tito, nežiūrint jo žygio į Jaltą, nėra pakeitęs savo nusistatymo.

Su jo nuomone reikia sutikti. Nė vienas ambicingas valstybės vyras nesutiks savanoriškai atsisakyti to, ką jis laimėjo kovodamas. Ypač Tito.

Bėdoje yra ne Jugoslavija, kuriai Amerika tebelinkusi duoti paramą, bet Tarybų Sąjunga. Faktiškai, bėdoje yra Chruščiovas, ir maršalas Tito nuvyko jį gelbėti.

Chruščiovo draugai mano, kad jis su savo politika jau per toli nuėjęs.

Beverdamas Staliną nuo pedestalu, jis, mat, gali sugriauti pačią komunistų imperiją.

muozer Tys Gava

ŽAVINGAS DUBINGIŲ KRAŠTO VAIZDAS

Praeitose savaitės pabaigoje į švedų policijos nuovadą Stockholme atėjo lietuvaitė ir pareiškė, kad ji yra pabėgusi nuo Sovietų laivo Pobieda. Ji tuojau paprašė politinės prieglaudos teisės. Sovietų laivas apleido Stockholmo uostą praėjus šeštadienį.

Lietuvaitė pasisakė esanti 35 m. amžiaus ir profesoriaujanti Vilniaus universitete, kur ji dėstanti geografiją ir politinę ekonomiją. Pagal švedų įstatymus, pabėgėles pavadė viešai neskelbiama, kol jai nebus suteikta politinės prieglaudos teisė.

Stockholmo policijai lietuvaitė paaiškino, kodėl ji bėgusi. Anot jos, sovietų pasaulyje nėra tokio dalyko, kaip asmeninė arba akademinė laisvė.

Apie šios lietuvaitės mokslininkės pabėgimą buvo pranešta

VARŠUVA ŽADA PALEISTI KARDINOLĄ WYSZINSKI

Pirmą kartą istorijoje komunistinė Lenkija atsisakė patvirtinti partijos siūlomą asmenį į ministerio vietą. Seimo atstovai gan aštriai pasisakė prieš Szyr kandidatūrą, kurį komunistų partija rekomendavo į konstrukcijos ministerio vietą.

Tai yra tikras sukilimas prieš partiją. Panašūs sukilimai paskutiniomis savaitėmis Lenkijoje dažėja ir net patys komunistai lenkai atvirai reikalauja labiau liberališkesnio režimo.

Seime atstovai išreiškė protestą, kad vyriausybė jiems neleido sudaryti komisiją, Poznanės įvykiams tirti.

lietuviškiems versniams Europoje ir Amerikoje. Daromos pastangos su ja pasimatyti.

Liberalai Lenkijoje yra pasiekę mažų laimėjimų. Kalbų administracija, iki šian laikui priklausiusi saugumo policijai, perejo į Teisingumo ministerijos rankas ir kas nuostabią sta. Poznanės sukilimus teismas, prokuroras pripažino, kad policija blogai elposi su kaltinamaisiais, ir policijos viršininkas paskelbė, jog policijai cinikai bus teisiami ir nuobaudinti.

Lenkų katalikai yra gana daugiau vilties. Po trijų metų derybų Varšuvos vyriausybė sutiko paleisti kardinolą Wyszynski areštuota 1953 metais ir net kalbama, kad jis bus gražintas į namus, pritaikant pareigas.

LAIŠKAI

„LAISVA SAKYKLA“

Nuosirdus aciū Jums už Vienybę.

Ar nevertėtų jūsų laikraštį įvesti skyrius „Laisva sakykla“?

Tokiu būdu būtų galima daug dalykų parodyti.

Aš turiu daug komedijų ir visokių anekdotų parašęs.

Turiu pasakyti, kad aš tik rusų mokyklą ėjęs, todėl lietuvių rašyboj darau klaidų. Mat, savamokslis. Pavyzdžiui siunčiu mažą komedijelę – pamatykite, ko ji verta.

J. Januška

Springfield, Mass.

Laiškų skyrius Vienybėje kaip tik ir yra ta „laisva sakykla...“ - Red.

LIETUVIŲ KALBOS RAŠYBOS REIKALU

Vieną kartą buvęs Lietuvos ministeris Jonas Aukštuolis man pasakojo, kad kartą Kaune jį užpuolė žurnalistai ir pradėjo klausinėti įvairiomis temomis. Kada pasikalbėjimas buvo atspausdintas Kauno laikraščiuose, Aukštuolis pasiskundė savo viršininkui prof. A. Voldemarui, kad laikraštininkai jo pasakytas mintis labai iškraipė ir daugeliu atvejų jis, Aukštuolis, ne taip buvo pasakęs.

– Nekreipkite dėmesio, – atsakė prof. Voldemaras. – Man yra atsitikę taip, kad aš savo interview laikraščiuose visai nepažinau.

Panašiai atsitiko ir man. Kada perskaičiau dr. J. Januškevičiaus straipsnį lietuvių kalbos rašybos reformos reikalu tilpusį šių metų rugsėjo 28 d. Vienybės numeryje, mane labai nustebino, kad dr. J. Januškevičius visą ką turėjo pasakyti savo bendraminčiui, reformos šalininkui K. Kepalui, pasakė man. Norėčiau paklausti dr. J. Januškevičių, kurioje vietoje esu pasakęs, kad lietuvių kalbos rašyba reikalinga keisti remiantis ispanų ir portugalų kalbų rašybos? Priešingai, pagrindinis mano straipsnio tikslas buvo įrodyti, kad lietuvių kalbos rašyba neprivalo būti taisoma bent šiuo momentu, dar gi gyvenant emigracijoje. Apie klaidžiojimą po svetimas kalbas irgi netiksliai išsireikščiau. Nenurodžiau nė vieno sveti-

mos kalbos pavyzdžio, kuriuo remiantis reikėtų taisyti lietuvių kalbos rašybą, kai tuo tarpu K. Kepalas siūlė raides c paversti į raidę č, nes, girdi, italai raidę c prieš balses e ir i taria kaip č, o c visai panaikinti, nes, girdi, anglai ir prancūzai vietoje c rašo ts. Nenorėčiau kartoti to paties ką anksčiau esu rašęs, tik noriu pabrėžti, kad savo ankstyvesniais straipsnyje esu parašęs, kad ispanai, portugalai ir prancūzai raide c prieš balses e ir i taria kaip s ir daug didesnė mūsų tautos dalis yra labiau surišta su ispanų ir portugalų kalbomis, negu su italų kalba. Nubraukęs palyginamąjį sakinį negu su italų kalba, dr. J. Januškevičius daro skambią išvadą, girdi, V. Veselauskas priėjo išvadą, kad didesnė mūsų tautos dalis yra labiau surišta su ispanų ir portugalų kalbomis, o tai naujiena, kuri nė vienam kalbininkui nebuvo žinoma. Ar dr. J. Januškevičiui neatrodo, kad patiekiant citatą arba tvirtinimą, reikėtų daryti truputį sąžiningiau?

Ką bendro turi su mano straipsniu dr. J. Januškevičiaus toks klausimas: „Ar matė V. Veselauskas bet kurioje kitoje kalboje, kad lenkų sz būtų tariamas kaip š ir cz kaip č?“ Juk aš savo straipsnyje rašiau, kad garso parašymas raidžių kombinacijomis nėra nei tobulas, nei praktiškas dalykas. Dr. J. Januškevičius neigia lenkams raidžių dvynukus. Aš asmeniškai šiuo klausimu esu tos pačios nuomonės, tik dabar nesuaprantu, kodėl dr. J. Januškevičius prieštarauja pats sau. Lenkams neigia raidžių dvynukus, o lietuviams siūlo įvesti raidžių dvynukus, esą, vokiečiai š č rašo net septyniomis raidėmis, tai dviejų raidžių kombinacija būtų mažas dalykas. Šis parašymas septynių raidžių kombinacija nėra tobulas dalykas, todėl aš visą laiką ir tvirtinau, kad lietuvių rašybą jokiū reikalo nėra įvesti raidžių dvynukus. Nepagrįstas tvirtinimas, kad lietuvių kalba neturi garso c. Cukrus ir cypiti juk yra lietuvių kalbos žodžiai.

Kodėl h lietuvių kalboje neprivalo pavirsti į ž, šiuo klausimu rašiau. Raide h nei vienoje kalboje netariama kaip ž. Lotynų kalboje irgi netariama žomo, žumanus ir jeigu atsitiktinai šių žodžių vertimas į lietuvių kalbą, prasideda su raide ž, tai dar nereikia, kad privalo tapti lietuvių kalbos rašybos taisykle. Savu keliu dabar aš norėčiau paklausti dr. J. Januškevičių, ar lotynų kalbos žodžiai honoris causa, habes corpus, ad hoc vertimas į lietuvių kalbą irgi prasideda raide ž?

Neturėdamas tvirtos bazės argumentams, mėgina paremti Maironio autoritetu, girdi, Maironis esą pasirašęs Masiulevyčia. Nors dr. J. Januškevičius rašo, kad aš lietuvių kalbos rašybą nereikalingai pradėjau rašyti nuo Adomo ir Jievos laikų, kur ir kiekvienas pradžios mokyklos mokinys ži-

no, bet man atrodo, kad yra naudinga priminti net ir dr. Januškevičiui, kad Maironis Masiulevyčia pavardę galėjo pasirašyti beveik aušrininkų laikais. Niekuomet nebuvo girdėti, kad Maironis būtų turėjęs viešų pretenzijų taisyti lietuvių kalbos rašybą. Priešingai, Maironis savo pavardę visai sulietuvinavo. Iš Masiulevyčia pasidarė Mačiulis (ne Matulis, nei Masiulis), įvedamas į savo pavardę raidę č, kurią mūsų kalbos rašybos reformatoriai taip neretų išmesti.

V. Veselauskas

White Plains, N. Y.

**Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratą**

Lietuviška Radijo Programa
AMSTERDAM, NEW YORK
WCSS 1490 klc.
Sekmadieniais 7 - 8 v. v.
J. OLŠAUSKAS
Programos Vedėjas
L. HARTVIGAS
Reikalų Ved. ir Pranešėjas

John Baltaduonis

FRANKFORD AVENUE
- CAFE
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

GERBIAMOS PONIOS

Buvęs Rygoj moterų kailinių siuvėjas pradžioje sezono siūlo didelį pasirinkimą iš savo dirbtuvės, urmo kainomis. Nauji modeliai žebenkščių (mink), karakuliy, nutrijų, Alaskos ruonių, ūdry, ir kitų kailių paltai, žaketai. Patalsomi ir perdirbami seni kailiniai Darbas pirmos rūšies. Galima išsimokėti. Atidaryta kasdien nuo 8 - 6 v. Šeštadieniais nuo 8 - 4 v.

ALEX DIMANT

150 W. 28 St., New York City
Tel. CH 2-1079, TR 3-8343

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

OVERSEAS CARGO CO.

Lietuvių Bendrovė

siunčia į Lietuvą (ir kitur) siuntinius su: angliškom vil. medžiagom, avalyne, vaistais, maistu, siuv. mašinom, dviračiais, laikrodžiais, akordeonais. (Siunčiama iš Anglijos per HASKOBĄ)

Bendrovė taip pat persiunčia į Lietuvą ir Jūsų pačių sudarytus ir mums pristatytus siuntinius (siunčiam ir oro paštu). Visi mokesčiai sumokami siuntėjo, gavėjas nieko nemoka. Pristatymas garantuojamas - Pilnas draudimas (siunčiama per Globe Travel Service).

Prašykite katalogų bei informacijų:

OVERSEAS CARGO CO.

2412 W. 47th Street

Chicago 32, Ill.

Tel. LA 3-5049, YA 7-4337

Siuntinių tarnyba 8 metai

S. P. JUODVALKIS

Baltic Express Co.

200 WEST 72nd STREET, NEW YORK 23, N. Y. TRRefalgar 7-6611

**GARANTUOJAMAS PRISTATYMAS
BE ATSKIRO ATLYGINIMO.**

KALBAME LIETUVIŠKAI

Siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą, iš anksto apmokėjus muitą.

Per pašlą gautų siuntinių sąskaitas išsunculame

**Per 24 valandas
Mes ne tik prižadame,
bet darome**

Siuntiniai atveja per 8-8 savaites. Oro paštu apie 10 dienų. Prašome įtikinti. Parašykite, mes pasiūsim paruoštą siuntinių katalogus ir informacijas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601-3 SOUTH SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DE 4-5136.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET - PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: PO 5-4110

STEAMBOAT INN

ALMA KASMOČIŪTE, Vedeja

ĮVAIRIAUSI GERIMAI IR PIRMOS RŪŠIES MAISTAS

SALE VISOKIOMS PRAMOGOMS

Didelis ir gražus sodas piknikams

89-91 Steamboat Road, Great Neck, L. I.

Tel. Great Neck 2-1546, biznio Great Neck 2-3389, namų

PARCELS TO LITHUANIA AND RUSSIA

Through the biggest Company on the American Continent

J. Kamienski

JANIQUE TRADING CO.

Head Office:

TORONTO, ONT. CANADA, 535 QUEEN ST. W. Tel. EM 4-4025

Branches in USA:

NEW YORK CITY, N. Y. 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470

PITTSBURGH, PA. 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759

MINNEAPOLIS, MINN. 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330

BUFFALO, N. Y. 1162 Broadway, Tel. FI 1272

NEWARK, N. J. 102 - 16th Ave., Tel. BI 2-6816

PHILADELPHIA, PA. 725 W. Girard Ave., Tel. ST 7-1422

CLEVELAND, OHIO, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH 1-5547

CHICAGO, ILL. 2314 W. Chicago Ave., Tel. BR 8-6780

and in 10 other cities of CANADA and USA.

Full guarantee for every parcel sent. Two weeks delivery.

Your relatives in the Old Country will receive the parcel absolutely free of charges

LARGEST COMPANY BECAUSE IT IS THE BEST!

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Juozas Tyslavas

Editor and Publisher

Vyt. Gedgaudas

Editor

Entered as Second Class Matter
Oct. 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

Editorial and Business Office
412 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EV 4-0862

SUBSCRIPTION RATES

USA per year \$5.00
Other Countries \$6.00

ŠVIESA ORGANIZUOS PASKAITAS GYVENIMO IR MOKSLO TEMOMIS

Naujoji Šviesos sambūrio N. Y. skyriaus valdyba, į kurią įeina J. Vilgalys, R. Grudzinskaitė, Z. Paronis, A. Ratas ir J. Jacyna, prisistatė ją išrinkusiems nariams užpraeitą penktadienį skyriaus susirinkimo metu.

Šioje kadencijoje (iki 1957 m. rudens) numatyta skyriaus veiklą išsamiai nupasakoti pirminkas Jonas Vilgalys, kalbėdamas atskirai apie kultūrinę, visuomeninę, šalpos ir pramogų sritį.

Pradžioje pabrėžęs, kad Šviesos gairės tai didelis turtas, kurio daug kitų organizacijų neturi, kad nuo šių gairių nukrypęs, ši organizacija nebebūtų Šviesa, pirminkas užtikrino narius, kad ir naujoji valdyba visuose savo veiksmuose be kompromisų vadovausis Sambūrio gairėmis.

Kultūrinę veiklą, dėl sambūrio narių sudėties įvairumo, nėra įmanoma išvystyti vientaisy, todėl kultūriniam darbui skyrius pasiskirstęs sekcijomis. Numatoma ypač sustiprinti meno ir literatūros sekcijos darbą. Planuojama įsteigti naują diskusinę sekciją, kuri mažose grupėse ruošytų diskusijas įvairiausiomis gyvenimo ir mokslo temomis.

Iš didesnių kultūrinių rengimų numatyta vasario ar kovo mėn. ar per gavėnią dr. Jono Basanavičiaus mirties 30 metų minėjimas, be to literatūros ir muzikos vakaras – balius pavasarį, po Velykų.

Visuomeninėje srityje valdyba nusistačiusi palaikyti draugiškus santykius su visomis organizacijomis, kurios demokratiškoje dvasioje dirba Tėvy-

nės išlaisvinimo, lietuviškumo ir jaunimo humanistinėje dvasioje auklėjimo darbą. Prie tokių organizacijų tarp kitų priklauso Lietuvių Bendruomenė, BALFas, SLA. Ypatingai glaudūs santykiai bus su Studentų „Santara“.

Šalpos srityje valdyba pasiryžusi pagyvinti vasario 16 gimnazijos rėmimo darbą. Deja, visuomenė šiuo reikalu paskutiniu metu yra apsnūdusi. Valdyba nori šio reikalą iš naujo judinti. Pagal galimybes taip pat bus duodamos vienkartinės pašalpos sunkioje padėtyje atsidūrusiems studentams ir kultūrininkams.

Pramogų ir sporto srityje galvojama apie šiuos parengimus:

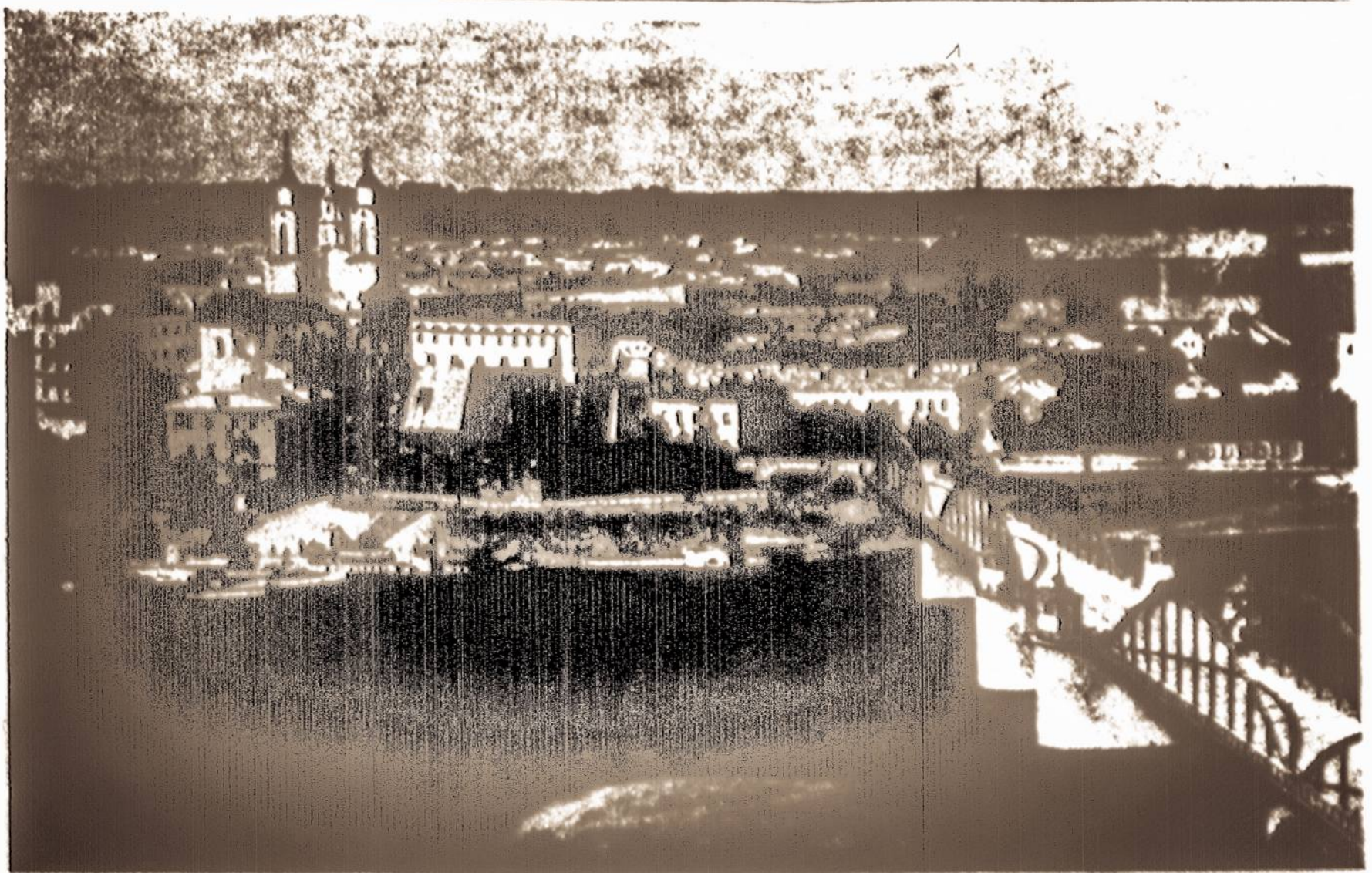
- 1) rudens išvyka (3 savaitių laikotarpyje) į Bear Mountain parką, su programa.
- 2) Naujųjų Metų sutikimas, kaip iki šiol.
- 3) Žiemos iškyla į Manchester, Vermont – Lincoln dienos savaitgalį.
- 4) Vasaros stovykla birželio mėn. gale.

Aišku, šalia viso to, vyks reguliarūs skyriaus ir sekcijų susirinkimai.

Po pirmininko pranešimo kalbėjo dr. Justas Petkevičius apie Šviesos ir Santaros susijungimo planus.

Susirinkimui pajavairinti, inž. Jurgis Valaitis parodė spalvotų diapozityvų iš savo tarnybinės kelionės Europoje ir papasakojė įspūdžius. Susirinkimas buvo užbaigtas kukliomis vaišėmis, toliau besikalbant pirmiau iškilusiais klausimais.

J. Jacyna

Kauno miesto vaizdas iš Nemuno pusės.

LIETUVOS PAŠTO ŽENKLŲ PARODA

Bus gera proga įsigyti retų Lietuvos pašto ženklų

Filatelistų Draugija „Lietuva“ ruošiasi savo dešimmetį paminėti didele (jau aštunta iš eilės) Lietuvos pašto ženklų paroda, kuri įvyks spalio 20 ir 21 dienomis, 1956 m., Vyčių salėje, 2453 West 47th Street, Chicago 32, Ill.

Ši paroda bus ypatinga tuo, kad joje bus išstatyti visų draugijos narių kolektyvinis Lietuvos pašto ženklų rinkinys, pradedant taip vadinamais baltaisiais (1918 m. išleistais) ir baigiant 1941 serija, okupantų komunistų perspausdinta. Į tą rinkinį taip įeis ir reti Sov. Rusijos pašto ženklai, kuriuos, 1941 metais lietuviai sukilę prieš komunistus ir juos išviję į Rusiją, perspausdino Kaune Vilniuje, Ukmergėje, Zarasuose, Panevėžyje, Rokiškyje, Telšiuose, Raseiniuose ir Alsėdžiuose. Rinkiny bus ir Vokietijos – kaizerinės ir nacinės – okupacijų pilni komplektai. Šis skyrius vadinsis „Court of Honor“.

Be šio rinkinio, bus išstatyti atskirų narių gyvenančių Jungt. Amer. Valstybėse, Kanadoje ir kituose laisvuose kraštuose, reti, muzėjiniai Lietuvos pašto

ženklai ir vokai. Šie rinkiniai bus premijuojami. Premijos bus trijų rūšių. Be to, American Topical Association skiria premiją už geriausią parodą „topical“ (daiktinį) pašto ženklų rinkinį, o Chicagaj seniausioji filatelistų organizacija (Chicago Philatelic Society) skiria „Educational award“ už geriausią parodą Lietuvos rinkinį. Į teisėjus draugija pakvietė žinomus pašto ženklų specialistus – lietuvius ir kitataučius. Garbės teisėju pakviestas Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis.

Sukaktuvinės parodos proga ir didžiųjų birželių (1941 m.) trėmimų Lietuvoje penkiolikmečiui atminti, draugija išleis specialų ženklą (etiketę) ir voką, kuriems atitinkamus pie-

šinius ruošia dail. J. Pilipauskas. Etiketė bus išleista trimis spalvomis: geltona, žalia ir raudona. Vokai taip pat bus išleisti keliomis spalvomis.

Renkantieji Lietuvos pašto ženklus, propagandinius ženklius, etiketes, jau dabar gali užsisakyti čia minimų ženklų ir vokų. Vieno ženklio kaina 10 centų, trys ženkliukai (visų spalvų komplektas) 25c. Vokai po 10 centų. Užsisakant ne mažiau 50 vokų, – po 5 centus. Parodos dienomis bus galima įsigyti čia minimų vokų su JAV pašto ženklu ir Chicagos pašto antspaudu su parodos datomis. Šių vokų kaina 15 centų vienas, du vokai už 25c.

Parodoje per abi dienas salėje veiks birža, tai yra pašto ženklų prekybininkai pardavinės Lietuvos ir viso pasaulio pašto ženklus. Lietuvos pašto ženklų rinkėjai kviečiami naudotis proga ir atvykti į parodą iš arti ir toli. Šiuo metu dar galima gauti Lietuvos pašto ženklų (kaikurių ir pilnais komplektais), gi už metų, kitų reikės jau su žiburiu įieškoti ir radus už juos brangiai mokėti.

Parodai ruošti sudarytas platus komitetas, kurio atskirų sričių pirmininkais yra: Jieva Lukas – premijų, spaudos ir radijo – Ed. Jasiūnas – programos ir skelbimų, R. Estka – biržos ir spaudos, V. Tubelienė – svečių priėmimo ir registracijos knygos, J. Moohr – ženklio etiketės ir vokų, taip pat informacijos amerikiečių filatelistų žurnalams. Jiems talkina Jonas Green, S. Ivanauskas, J. Liubinskas, Jr., J. Mačėnas ir k. Komiteto pirmininku informuotoju visais parodos reikalais – I. Sakalas, 7356 S. Campbell Ave. Chicago 29, Ill.

Užsakymus ženklio ir vokų ir kartu pinigų reikia siųsti Richardui Estkai, 2645 West 71st St., Chicago 29, Ill.

Filatelistų Draugijos „Lietuva“ valdybą sudaro: pirmininkas Jonas Green, sekr. Ed. Jasiūnas, išd. Richard Estka. Biuletenio redaktoriai: Ignas Sakalas ir Jieva Lukas.

Richard Estka

UNIVERSAL PACKAGES, Inc.

189 SECOND AVENUE (netoli 12 St.) NEW YORK CITY

Telefonas: AL 4-1193

Firma, kuri nenori praturtėti iš neturtingų žmonių

Siunčiame siuntinius į Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą. Garantuojame maisto produktų, vaistų ir kitų daiktų skubų ir korektingą persiuntimą.

Žemomis kainomis. Mūsų apmokant čia.

Gavėjo pakvitavimą jums persiunčiame. Siuntiniai oro paštu pristatomi laike 10 dienų.

Jei jūs gyvenate toli, jūs galite siuntinius adresuoti mums su reikiamomis informacijomis. Mes sutaupinsime jūsų laiką ir lešas, savo siuntiniams jūs galite pirkti mūsų krautuvėje drabužius, avalynę, vaistus ir kitas prekes.

Be įprastos apdraudos, jūsų siuntiniai bus apdrausti nuo vagystės ir gaisro.

Įstaiga atidaryta nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Sekmadieniais susitarus.

Siuntiniai neatidėliojant kas savaitę išsiunčiami su Parcels to Russia, Inc. leidimu.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS

EKSPRESU --- SIUNTINIAI APDRAUSTI

Maisto produktai. Nauji ir vartoti daiktai.

Medžiagos - audeklai, avalynė ir vaistai. Pigios kainos.

Muitai apmokami čia. Veikia jau 10 metų.

SYLVAN TRADING CO.

200 Second Avenue, New York 3, N. Y.

(Tarp 12 ir 13 Sts.)

Telefonas: GRamercy 7-5681

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. v. Šešt. nuo 9 iki 4:

We ship on the License of Globe Travel Service

LIETUVIŲ DĖMESIUI!

NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

Į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus kraštus.

Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t.

Siuntiniai išsiunčiami 48 valandų bėgyje.

Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą.

Siuntiniai pristatomi gavėjui 7 - 8 savaitių bėgyje.

Siuntiniai siunčiami oro paštu pristatomi 7 - 10 dienų bėgyje.

Siuntėjas gauna asmenišką gavėjo pakvitavimą.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu mūtu.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS

Slyskite siuntinius giminėms.

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p.

Netoli Pensilvanijos stoties Newark.

PACKAGE EXPRESS CO.

314 MARKET STREET, NEWARK, N. J. MITCHELL 2-2452

Siuntiniai siunčiami Parcels to Russia, Inc. leidimu

ATSIMINIMAI PAS MUS IR SVETUR

Eilė mūsų visuomenės veikėjų pradėjo rašyti savo atsiminimus.- Skaitytojai laukia ir... bijo nuobodžios lektūros.- Apie "literatūrinių negrų" luomą.

Neseniai per tris Vienybės numerius aptarem gen. Raštiko atsiminimų pirmą tomą. Tuo pačiu metu Drauge pasirodė porą prel. M. Krupavičiaus memuarų nuotrų, girdėti, kad ir socialdemokratų tūzai Kaminskas su Bielinu ruošia po porą savo atsiminimų knygy. Žodžiu, mūsų atsiminimų literatūra gausėja. Iš vienos pusės, tai labai maloni naujiena. Mūsų senesniųjų veikėjų karta smarkokai retėja. Kartu su jais miršta ir dalis Lietuvos istorijos. Tų veikėjų atsiminimai iš užuomarsos mums prikelia atskirus epizodus ir tuo pačiu leidžia suprasti kai kurių įvykių raidos priežastis.

Antra vertus atsiminimų rašymas sudaro nemažą pavojų jų autoriams ir skaitytojams. Autoriai, patys to nenujaušdami, sunaikina laiko išugdytą savo pačių orumą, o skaitytojai gauna tokią nuobodžią lektūrą, kad jos nepajėgia perskaityti.

Kalbant apie mūsų veikėjų prisiminimus tenka konstatuoti, kad jų dauguma neišlaikė kritikos. Priežastis glūdi tame, kad politikas ar šiaip kuris specialistas nebūtinai turi turėti ir rašytojo gyslelę.

Tai nėra vien lietuviška problema, ji žinoma ir svetur. Skirtumas tik toks, kad svetimi memuarų rašytojai patys tai nujaucia ir talkon kviečia specialistus. Amerikoje ir Anglijoje yra ištisas vadinamų „ghost-writer“ — rašytojų vaiduoklių luomas, kurie rašo politikams kalbas bei straipsnius o išcinantiems atsargon generolams bei visuomenės veikėjams atsiminimus.

Prancūzijoje tokie talkininkai vadinami „literatūriniais negrais“, atseit vergais. Neseniai Paryžiaus savitrašis „France Observateur“ paskelbė tokio vieno „negro“ išpažintį. Pagal ją Prancūzijoje memuarai gimsta tokiu būdu:

„Leidejas kreipiasi į kokį žinomą asmenį ir siūlo jam parašyti atsiminimus. Atsakymas paprastai skamba: „Mm, bet aš juk ne rašytojas...“ Leidejas tokiam atvejui yra pasiruošęs: „Tai niekis. Aš su ta beda susitvarkysiu. Tai ir yra mano užsiėmimas.“ Po to jis pasirenka kokį nors „negrą“ ir pveda jam kurį laiką kalbėtis su tuo žinomu asmeniu. Po truputį „negras“ iškvočia garsenybę ir paruošia jos atsiminimus.

Tie atsiminimai patiekiami jų tariamam autoriui. Ir tuo momentu, tarp garsenybės, „negro“ ir leidejo prasideda tikras karas. Mat, garsenybė nori visus atsitikimus atvaizduoti taip, kad jis pats atrodytų kaip tikras herojus. „Negras“ ir leidejas tą asmeninę vertę nori išlaikyti tikrovės ir padorumo ribose. Dažnai pasitaiko, kad žinomas asmuo „negro“ įvykių atvaizdavimu yra nepatenkinamas.

Kaip tokio konflikto pavyzdį iš JAV gyvenimo galima nuro-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

dyti į konfliktą tarp Windsoro kunigaikštienės ir jos „literatūrinio negro“ žurnalisto Cleveland Amory. Amory vėliau aiškino, kad jis sutikęs kaikiuriuos įvykius iš kunigaikštienės gyvenimo diskretiškai apeiti, tačiau jis nesutikęs juos atvaizduoti neteisingai.

Jei JAV prezidentas turi netik visą štabą rašytojų vai-

duoklių, bet net ir patarėją kaip laikytis kalbant per televiziją, jei daugumas svetimų memuarų autorių talkon kviečiasi specialistus, atrodo, jog būtų gera, kad ir mūsų atsiminimų autoriai pagalvotų apie mūsų rašytojų pasikvietimą talkon. Gal būt, kad tarp autorius ir talkininko kils daug nesutarimų, ginčų, bet praleisti pro tokią diskusijų ugnį atsiminimai bus daug svaresni ir įdomesni.

Staigi maršalo Tito kelionė į Sovietų Sąjungą pasaulyje sukėlė visokias aiškinių. Tito sovietų vadams garantuoja Jugoslavijos draugystę, jei Maskva duosianti savo satelitams didesnę laisvę. Nuotraukoje Tito su Chrusčiovu.

VEIKSNIŲ KONFERENCIJA

VLIKo Prezidiumui susitarus su ALT Vykdomuoju Komitetu rugsėjo 20 - 30 buvo sukiesta Washingtone lietuvių veiksmų konferencija. Joje dalyvavo ministras P. Žadeikis, ALT Vykdomojo Komiteto nariai, L. Šimutis, dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla, Lietuvos Laisvės Komiteto Prezidiumo nariai, V. Sidzikauskas, dr. A. Trimakas ir K. Bielinis, ir VLIKo Prezidiumo nariai, J. Matulionis, prof. J. Kaminskas ir H. Blazas.

Konferencija svarstė artimiausius laisvinimo uždavinius. Buvo išdiskutuota tarptautinė politikos konjunktūra ir laisvinimo sąlygos. Atsižvelgiant į tam tikras tendencijas, kurios pasireiškia tarptautinėje politikoje, konferencija numatė gyvą reikalą sustiprinti ir išplėsti Lietuvos laisvinimo darbą visuose kraštuose. Visur, kur gyvena daugiau lietuvių, turėtų stengtis laimėti savo gyvenamojo krašto vyriausybės ir tautos palankumą ir paramą tam, kad Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas būtų pripažintas būtina pastovios taikos sąlyga.

Konferencija pritaria sumanymui Lietuvos bylą suaktyvinti, keliant ją tarptautinėse in-

stitucijose ir konferencijose. Mūsų išieivijos aktyvus dalyvavimas laisvinimo darbe laikomas dideles reikšmės.

Konferencija kviečia ją dsniai remti Lietuvos išlaisvinimo darbą lėšomis.

Konferencija vyko vieningoje ir darbingoje nuotaikoje.

PASAULYJE

● Varšuvos radijas praneša, kad dabar lenkai, rašdami laiškus į užsienį, galės paduoti pašte neužklijuotą voką.

● Ateinančiais metais Maskvoje, prie Raudonosios aikštės, bus pastatytas didžiausias Europoje viešbutis su 2700 kambarių galys sutalpinti 4,500 asmenų. Jame bus teatras su 3,000 vietų ir du kino teatrai.

● 513 ispanų, grįžę iš Sovietų Sąjungos, buvo uždaryti vienuolyne prie Valencijos, kur jie turės praeiti religinį apmokymą ir, be to, prisitaikinti dabartiniam Ispanijos gyvenimui.

● Floridoj gydytojų komisija nutarė atimti teises gydytojais Deborah Coggins už tai, kad ji pietavo su viena slauge negre.

● Bueņos Aires laive pakrovė 18 milijonų kiaušinių, skirtų Vokietijos rinkai. Visi jie rūpestingai sudėti į 50,000 dėžių.

● Sakoma, pinigai neturi kvapo. Bet dabar bus priešingai. Todd Printing Co. iš vienos Connecticut kvepalų firmos gavo užsakymą atspausdinti kvepiančius čekius. Viena kepykla pareiškusi norą atspausdinti čekius su šviežios duonos kvapu.

● Argentinoje prie Salta dirbę laukuose kaimiečiai pastebėjo nusileidusį keistos formos lėktuvą, panašų į milžinišką juodą kiaušinį su raudonu ratu. Jo skersmuo buvo 60 pėdų. Kaimiečiams panorėjus iš arčiau pasižiūrėti, keistas pabūklas pakilo ir dingo horizonte.

● Aneurin Bevan grįžo į Darbo partijos vadovybės eiles, laimėdamas rinkimus išdininko pareigoms.

● Sirijos, Libano, Jordano ir Egipto atstovai susirinko Kaire tartis dėl bendros akcijos prieš Izraelį, kurio kariuomenė neseniai užpuolė vieną Jardano kaimą.

● Spalio 15 d. Arabų Sąjungos taryba tarsis dėl komunistinės Kinijos priėmimo į Jungtines Tautas.

● Nikaragua prezidentas Anastasio Samoza iškilmingai palaidotas karininkų kapinėse. Jo kūnas padėtas mauzoliejuje. Nuo žudiko kulky mirusio prezidento motinai, 80 m. amžiaus senučiai, apie sūnaus mirtį tebuvo pranešta paskutinę dieną.

● Vilniaus radijas praneša, kad Juozas Grigalavičius paskirtas Lietuvos ministerių pirmininko pavaduotoju.

● FBI direktorius Hoover sako, jog nusikaltimų skaičius Amerikoje padidėjęs. Jei ir toliau plės tokiu tempu, tai šiais metais bus papildyta 13,000 žmogžudysčių, neskaitant 38,000 žmonių, kurie žūna automobilių nelaimėse.

● Pietų Afrikos vyriausybė įsteigė specialų ofisą laivams, kurie neplaukios Suezio kanalu, bet vyks aplink kontinentą, pro Gerosios Vilties Kyšulį.

● Du suomių prekybos laivyno kapitonai gavo savo vyriausybės leidimą vykti į Egiptą Suezio kanalo ločmanų tarnybai.

● Alžyre, Nemouro apylinkėje, praūžusiame ciklone žuvo 25 žmonės. Be to, labai nukentėjo derlius, sugriauta daug namų.

● Maskvos Izviestijos praneša, kad Sovietų inžinieriams pavykė rasti aliejaus šaltinius Kaspijos jūrų dugne. Kasdien gaunama apie 100 tonų aliejaus.

● Amerikoje 76 nuošimčiai gyventojų skaito laikraščius, tuo tarpu 58 nuošimčiai žiūri televiziją. Yra nedidelis nuošimtis tokių, kurie paima laikraštį į rankas, tam, kad pažiūrėjus kokia bus televizijos programa.

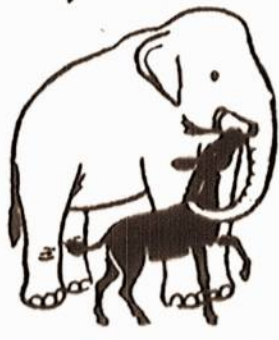
● Lapkričio mėnesį Amerikoje bus padarytas bandymas į atmosferą paleisti dirbtinį satelitą.

Bulganinas, Chrusčiovas ir Šepilovas Nasserui: — Pulkininke, mes esame naujieji ločmanai.

Rinkimų kampanija įgauna naują veidą

Rinkimų kampanija Amerikoje aštrėja. Tik šiais metais ji kiek kitokia negu būdavo anksčiau. Televizija padarė revoliuciją, panaikindama rinkiminį traukinį.

XIX amžiuje kampanija vykdavo per spaudą ir labiau gyvu žodžiu su pagalba vietinių komitetų ir jų bosų, kurie būdavo lyg maži diktatoriai. Šiandien jie nebereikalingi. Kandidatai su televizijos pagalba gali per jų galvas pasiekti kiekvieną Amerikos pilietį.

Nežiūrint aštrios polemikos, abi partijos, demokratai ir republikonai dar niekad nebuvo suartėję, kaip dabar, rašo James Reston. Šita evoliucija ypač jaučiama tarp intelektualų. Kova daugiausiai eina tarp asmenų. Demokratai ypač didelę kovą veda prieš Nixoną, aišku neužmiršdami ir Eisenhowerio. Jie sako, kad ne Eisenhoweris šeimininkauja Baltuose Rūmuose. Jis savo valdžią perleidžia bendradarbiams ir nesistengia užimti jokios pozicijos bet kuriame klausime, pagaliau didžiąją dalį laiko jis praleido ne Baltuose Rūmuose... Tad kas bus tikruoju prezidentu laimėjus republikonams? Nixon, kuris, anot demokratų, nėra tiek liberališkas kiek jo viršininkas.

Rinkiminės kampanijos mitinguose pasakoja tokį anekdotą: Ike ir Nixoną išrinko į prezidentus ir viceprezidentus. Laikė įvedinimo, kaip Ike su Nixonu atsidūrė apačioj Capitoiliaus laiptų, Nixon siūlo Ike (kurio širdis nėra stipri): „Pa-

darykime lenktynes. Kertu lažybų, kad aš pirmasis atbėgsiu iki viršaus.“

Stevensonas, kuris 1952 m. kalbėjo per daug intelektualiskai, šį kartą sutiko nusižeminti. Jo kalbos gal mažiau įdomės, bet jis nori, kad jį suprastų eilinis pilietis.

Iki lapkričio mėnesio dar bus daug rašalo išlieta ir rinkiminės kampanijos išlaidos pasieksiančios astronomiskus skaičius, bet šiandien aiškėja vienas faktas, kad jau niekas nebegali tvirtinti, kaip 1952 m. kad Amerikos prezidentu bus išrinktas Eisenhoweris.

Visos priemonės būna geros...

Rinkiminėje kampanijoje visos priemonės yra geros. Stevensonas priešai į kampaniją įtraukė net jo buvęs žmoną, kuri staiga pasidarė „rašytoja“, išleisdama prisiminimus, kuriuose stengiasi purvais suteršti savo buvusį vyrą, darydama pačias pikčiausias insinucijas...

Šita neapykanta yra paprasčiausio pavydo pasekmė.

Kada Ellen Borden ištekėjo už Adlai Stevenson, dar nežymaus advokato, Chicagoje ji turėjo „salioną“, kurį mėgdavo lankyti artistai. Nekalbavęs Stevenson pasilikdavo kampe, nieko nesakydamas, leisdavo savo žmonai būti dėmesio centru. Bet palengva jis pradėjo politinę karjerą ir jo prestižas

VAKAR IR RYTOJ

Kipro saloje civiliai nuolat kratomi gatvėse anglų sargybinų.

greit nustelbė jo žmonos garsumą. Aišku žmona dėl to pasijuto nelaiminga. Ji pasidarė neurastenikė, turėjo ilgą laiką išbūti ligoninėje ir pagaliau persiskyrė.

Šiandien republikonų eilėse ji tapo didžiausiu Stevenson priešiu, neseniai išleisdama pamfletą prieš savo buvusį vyrą. Su juo matyt, ji siekia praturtinti literatūrą...

sekmėje, prancūzų kareiviai pirmą kartą išėjo iš stovyklos susipažinti su miestelio gyventojais, kurie jiems parodė didelį nuoširdumą.

Egipto kaimynai prisibijo Nasserio

Jei anglai ir prancūzai galvojo išgaudinti Nasserį, susirinkdami Londone, tai apsiriko. Vos tik jis sužinojo rezultatus, sėdo į lėktuvą ir nukrido į Damman pasimatyti su Arabijos karaliumi Seoudu ir Sirijos prezidentu Chokry al Kouatly.

Šios kelionės tikslas buvo supažindinti savo sąjungininkus su besivystančiais įvykiais, nes Sirija, Egiptas ir Seoudo Arabija, pasirašydamos 1956 balandžio 21 d. karinę sutartį, reguliariai susitinka aptarti bendras problemas.

Nasseris nemano pasidaryti tik paprastu informatoriumi. Jo ambicija yra didesnė ir nori Suez pasisekimą išnaudoti platesniam arabų klausimui, jis mano, kad atėjo valanda imtis naujų žygių atitraukti Iraką nuo Bagdado pakto.

Irakas, nežiūrind kad yra Anglijos sąjungininkas, nuo pirmosios konflikto dienos, viešosios opinijos spaudžiamas, buvo priverstas užsistoti už Egiptą.

Anot Nasserio, pasisekimas dėl Suez tikras ir Irakas nedvejos pasitraukti nuo anglų ir prisijungti prie arabų tautos. Tokiu būdu panarabizmas pasidarytu realiu dalyku, gimtų nauja jėga su kuria turėtų skaitytis ne tik vakariečiai bet ir ru-

Korimo politika

Trijų graikų teroristų pakoimas Kipro saloje, anglams vargu ar padės sudaryti palankų klimatą paliauboms. Pakartųjų skaičius dabar siekia 8, tad nėra ko stebėtis, jog anglų taikos atsišaukimas į salos gyventojus liko be atgarsio.

Anglų dienraštis Manchester Guardian kritikuoja tokią korimo politiką, kuri tik pridarysianti daugiau didvyrių graikų eilėse ir rausianti vis didesnę griovį tarp graikų ir anglų.

E. O. K. A. vadas Dighenis kreipėsi į Atėnų vyriausybę maldaudamas visus graikų politikus susivienyti kovoje prieš anglus. „Aš jus užtikrinu, rašo jis, kad mes dar nemetėme į kovą prieš anglus visų savo jėgų“.

Graikijos vyriausybės pirminkas Karamanlis, nors ir anglofilas, parlamente padarė prieš anglus audringą pareiškimą, kad Kipro problema JT sesijoje būsianti pasiūlyta įtraukti į darbotvarkę.

Dėl prancūzų kareivių, kurie šiuo metu yra Kipro saloje, graikų rezistencijos vadas užtikrina, kad prieš juos nebūsią daromi jokie atentatai. To pa-

SS priimami į vokiečių armiją

Vakarų Vokietijos vyriausybės nutarimas priimti į naująją vokiečių armiją buvusius SS iki pulkininko laipsnio, ne-

žiūrint vokiečių komentatorių pateisinimo, pačiuose vokiečiuose buvo nepalankiai sutiktas. Net Hitlerio laikais Waffen-SS sudarė atskirą dalinį nuo Wehrmachto (kariuomenės). SS buvo fanatiškai atsidavę Hitleriui ir jiems būdavo pavedami ypatingi uždaviniai, kaip žydų ir lenkų naikinimas.

SS net prie Hitlerio buvo nemėgiami reguliariosios armijos karininkų, tad dabar buvusius SS įsileidus į naujai kuriamą vokiečių armiją, ar nesukels sunkumų? SS žurnalai vakarų Vokietijoje, kaip Der Freiwillige ir kiti, jau reikalauja reabilituoti visus SS, kurie buvo teismų pasmerkti už karo nusikaltimus, pripažįstant kurie buvo pirmieji kovotojai prieš bolševizmą ir už Europos federaciją.

Jei Adenauerio ministeris Blank emėsi šio nutarimo kviesiti SS savanoriais į armiją, tai tik dėl to, kad jis nutarė ištuštinti paskutiniuosius stalčius: Vokietija iki metų pabaigos turi sudaryti armiją iš 96,000 savanorių. Tačiau savanoriai šiais laikais yra retas dalykas. Vokietijos antikarinė nuotaika

didėja pasirodžius pirmosioms uniformoms. Miunchene, Hamburge, Dusseldorfe ir kitur restorantai iškabino užrašus, kad „uniformuotieji nepageidautini“, merginos atsisako šokti su uniformuotais vokiečių kariais ir publika dažnai juos apšvilpia.

Naujoji vokiečių armija yra skirta ginti Vokietiją, bet kas ją gins nuo civilių? – ironiškai klausia Suddeutsche Zeitung.

sai, ir šita arabų sąjunga būtų dominuojama Egipto.

Seoudo karalius prisibijo arabų kraštuose augančio Nasserio populiarumo. Jis bijo, kad Nasseris nenacionalizuotų Egipto naftos, nes tas kaip užkrečiama liga persimestų į Arabiją ir karalius prarastų savo vienintelės pajamas...

Jis prisibijo taip pat, kad dėl trafiko sumažėjimo per Suez kanalą, svarbiausiai nukentėtų Irakas ir Arabija, bet ne Egiptas.

Sirijos prezidentas prisibijo greito sovietų įsiskverbimo į Viduriniuosius Rytus, paaikškindamas Nasserui, kad to pasekmėj komunizmas plečiasi Sirijoje ir būtų kenksminga kovoti prieš anglų ir prancūzų imperializmą, kuris galutiniai būtų pakeistas sovietiškuoju imperializmu. Nes ir nenoredamas Nasseris vis labiau darosi priklausomas ekonomiškai nuo sovietiškojo bloko.

V. Brillig, gyvenantis Vokietijoje, Unterbrunnerstr. 85 Gauting, Muenchen, jieško Partunaco Varpušinsio.

DĖMESIO! TIK KĄ ATSPAUSDINTOS KNYGOS!

- P. Galaunės ..... LIETUVIŲ LAUDIES MENAS.....\$8.50
- Dr. V. Sruogienės ..... LIETUVOS ISTORIJA.....\$12.00
- S. Raštikio ..... KOVOSE DĖL LIETUVOS.....\$7.00
- A. Birono ..... VARDAN TEISYBĖS.....\$1.00
- N. Butkienės ..... DVYNUKŲS - Vaikams Apsakos \$1.00

Anksčiau spausdinti leidiniai

- A. Merkelis ... J. TUMAS VAIŽGANTAS (Monografija)...\$6.00
- V. Mikolaitis Putinas .....ALTORIŲ ŠEŠĖLY.....\$6.00
- V. Varnienės ..... DIDŽIOJI VIRĖJA.....\$6.00
- J. Georg ..... MOTERYSTĖ.....\$3.00

(Gimimų reguliavimas, išėjimas iš moterystės sunkenybių)

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto ...RINKINIŲ RAŠTŲ 7 TOMAI...\$21.00
Perkant atskirais tomais kainuos brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leidėjui nustatyti kiek egz. spausdinti. Už prenumeratą pinigus sumokėsite kai knygas gausite. Paskubėkite su užsakymais.

Lietuviškos plokštelės: Kipro Petrausko, Kutkausko, Šabanausko ir kitų dainininkų įdainuotos.

Didelis pasirinkimas: šveicariškų laikrodžių, foto radio aparatų, rašomų stuvamų mašinų, vaikams vežimėlių, dvigubų sportinių ir nesportinių.

Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovaną. Prekės siunčiamos į visas pasaulio šalis. Reikalaukite informacijų ir katalogų.

J. KARVELIS

3322 S. Halsted Street, Chicago, Illinois Tel. Yards 7-0677

ATKARPA: Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinkinių Raštų prenumeratorių skaičių:

Vardas _____

Adresas _____

Parašas _____

Indėnų kacas kalbasi su Kolumbu

Po 70 dienų vargo, po atkaklių grumtynių su galingu vandenynu, po įgulos nerimavimų ir mūrmėjimo, pagaliau, spalio 12 d. rytą, penktadienį, 1492 metais Kolumbas pasiekė Naujojo Pasaulio krantus.

Iš laivų buvo matyti, kad žemės esama nedirbamos, bet ji visa apaugusi žaliais medžiais, lyg ištisas didelis gražus sodas. Žemės būta žmonių gyvenamos. Pastebėję laivus, jie bėgo būriais iš krūmų į krantą, norėdami pamatyti nepaprastą dalyką. Visi jie buvo nuogi. Vieni iš jų, drąsesni, grūdosi artyn; kiti, bijodami ir drebdami iš baimės, smalsiai žiūrėjo pasislėpę už medžių į tą keistą niekadoms nematytą reginį ir stebėjosi...

Kolumbas davė ženklą laivams išmesti inkarus, o įgulos dalyviams apsiginkluoti. Jis pats apsiliko puošnia admirolo uniforma, prisikabino prie šono žvilgantį kardą ir, rankoje laikydamas Ispanijos monarchų insignijas, lydimas iš vienos pusės Martin Pinzono, iš kitos Vincentės Pinzono, nešančių ekspedicijos vėliavą su spindinčiu žaliu kryžium viduryje ir monarchų inicialais kraštuose, išlipo ant kranto. Oras buvo švelnus, tyras. Vaizdo aplinkuma darė žavėjantį įspūdį. Kolumbą stebino labai turtinga augmenija ir oro skaidrumas. Medžių šakos linko nuo įvairių vaisių gausumo. Vadinas, daugelio metų svajonė išsipildė...

Kolumbas puolė ant kelių, pabučiavo žemę, o per jo skruostus ėmė riedėti džiaugsmo ašaros. Panašus susijaudinimas pagavo ir kitus ekspedicijos dalyvius. Iš jų širdžių išsiveržė padėkos malda Apvaizdai ir galingas Te Deum Laudamus pirmą kartą plačiai nuaidėjo didingame žemyne. Kolumbas, atsikėlęs nuo žemės, išsitraukė kardą ir Kastilijos sosto vardu ją užėmė, duodamas jai vardą San Salvador (Išganytojas). Tai buvo sala, kurią vietos žmonės vadino Guanahani.

Tuoj buvo padarytas didelis medžio kryžius, krikščionybės pergalės simbolis, ir pastatytas pakilesnėje vietoje, čia pat, prie ošiančio okeano krantų. Jis turėjo reikšti, kad šita žemė yra dedikuojama Kristui ir kad su laiku Jo mokslo šviesa ją turės apšviesti. Niekad Kolumbas taip nesidžiaugė, kaip šitą valandą žiūrėdamas į atarstąją žemę ir į siūbuojantį okeaną, kurio bangos glamonėjo ir vilgė žaliuojančius, miškais, sodais ir gėlėmis apaugusius krantus.

Kolumbas savo laive laiko rankoje astrolabą

kuriuos buvo su savimi atsivežęs. Jais tie negalėjo atsидžiaugti. Taip dieną praleidę šitose nepaprastose aplinkybėse, Kolumbas su savo įgulos nariais grįžo į laivus.

Kitą dieną anksti rytą visa pakrantė priguzėjo indėnų. Kiekvienas norėjo šį tą iš Kolumbo gauti — tuos mažmožius, kurie laikė lyg iš paties dangaus atsisiųsta pačių dievų dovana, todėl juos nepaprastai brangino.

Kolumbo Dienos proga

KOLUMBAS IŠLIPA ANT KRANTO NAUJAJAME PASAULYJE

Po 70 dienų kelionės
Kolumbas 1492 metais
spalio 12 dieną pasiekė
Naująjį Pasaulį

Atsidėkodami už dovanas, vieni siūlė didelius medvilnės ryšulius, kiti — savo „tautiškos“ duonos (kurią jie vadino cassava), padarytos iš augalų, vadinamųjų Yucca.

Spalio 14 d. Kolumbo ekspedicija, pasiėmusi su savim septinis indėnus, iš lėto nusyrė pakraščiais toliau. Jis nepasitenkino tuo, ką atrado: jautė, kad tas aptikimas yra tik pradžia kur kas didesnių laimėjimų.

Guanahani buvo viena iš Bahamos salų, arti Amerikos žemyno, o indėnai, kurie tenai gyveno, buvo arawakų kilmės.

Pirmosios ekspedicijos rezultatai sudarė Bahamos atradimas, dalies Kūbos aptikimas bei ištirimas ir Ispanijos kolonijos įkūrimas pakrastyje atrastos naujos salos, kuri dabar vadinama Haiti, arba Santo Domingo (Šv. Domininkas). Kūbą Kolumbas pavadino Juana, o Santo Domingo — Hispaniola.

Pirmoji kolonija Ispanijoje buvo oficialiai įkurta 1492 m. per Kalėdas; jai duotas vardas La Navidad (Užgimimas). Padaręs ispanų kolonijos užuo-

mas savo vyriausiajam vadui tokiu neleistinu pasielgimu — rašo Bandelieras.

Betyrinėjant Ispaniolės pakraščius, Kolumbo laivas Santa Maria užplaukė ant seklumos. Nebuvo vilties jį išgelbėti. Kolumbas turėjo jį palikti. Tai įvyko tą pačią dieną, kurią buvo įkurta La Navidad kolonija. Pinta buvo pražuvusi. Taigi admirolas pasiliko su vienu mažu laivėliu Nina. Sutarkęs visus liliputiškos kolonijos reikalus, davęs reikalingų nurodymų jaunesiems kolonistams, Kolumbas paliko Naujojo Pasaulio krantus ir išvyko atgal į

Tie, kurie kelionės metu nerimavo, kėlė riaušes ir nebuvo pakankamai savo vadui klusnūs, dabar susispietė prie jo, lyg nusikaltę vaikai prie savo tėvo, ir ėmė prašyti atleidžiam, bučiuoti jo rankas, kiti, net parpuolę ant kelių, žadėjęsi savo doru elgesiu atsisteisti už nedrausmingumą ir įžeidimus.

Vietos gyventojai Kolumbo ekspedicijos dalyvius palaikė ne šio pasaulio padarais. Vieni tarė juos naktį iškilus iš jūrų dugno, kiti — kad bus nusileidę iš dangaus. Todėl kai kurie atidavė jiems garbę taip, lyg tikriesiems dievams. Žiūrėjo į juos su didžiausiu nusistebėjimu, negalėdami išsiaiškinti, iš kur jie galėjo atsirasti, nes buvo visiškai į juos nepanašūs. Juos ypačiai stebino nepaprasti ispanų drabužiai, jų barzdos, kurių jie patys neturėjo. Labiausiai viliojo admirolas ir jo puiki uniforma. Matydami, kad tie nežemiški padarai visai nemano jiems bloga daryti, priėjo arčiau; žiūrėjo į jų barzdas, ūsus, rankas, kojas, negalėdami atsistebėti, kad jų esama

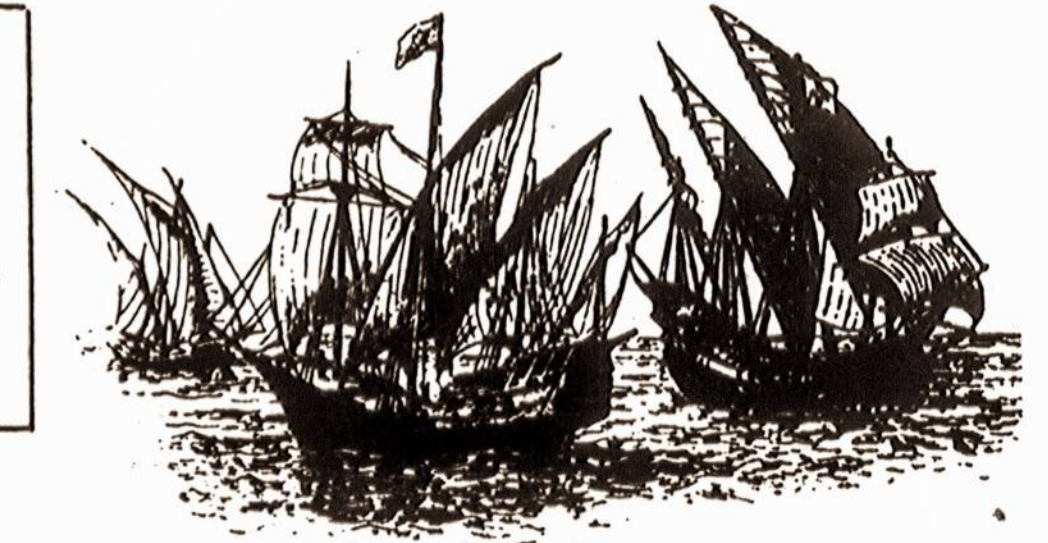
tokių baltų. Savo švelniu elgesiu Kolumbas jiems labai užimponavo: jie pasidarė bičiuliški, pasiryžę bet kuriuo būdu baltiesiems atviems patarnauti.

Ne mažiau stebino ir ispanus salos gyventojai. Jie nebuvo panašūs į europiečius. Turtu ar civilizacija nepasizymėjo. Buvo visiškai nuogi, nusidažę įvairiomis spalvomis. Atrodė keistai, fantastiškai. Nors nusidažę, bet gražiai sudėto kūno, proporcingi, nemažo ūgio.

Kolumbas manė atradęs salą Indijos kraštutinėje dalyje, todėl žmones pavadino indėnais. Nors vėliau, apie Kolumbo atradimą daugiau sužinojus, pasirodė, kad tai esama ne Indijos, bet visai naujo milžiniško žemyno, tačiau vardas tiek prigijo, jog ir dabar vadinami visi Naujojo Pasaulio čiabuviai.

Salos gyventojai pasirodė esą švelnaus būdo ir gana malonūs. Kitų ginklų jie neturėjo, tik jietis su nusmailintais smaigaliais arba jų galuos įkaltais kokio gyvulio dantimis. Geležies dirbinių nematyta.

Kolumbas jiems padalino spalvotas sagutes, skambaliukus, veidrodėlius ir kitokius europietiško darbo mažmožius, Ispaniją. Su savim jis pasiėmė 10 indėnų ir įvairių to krašto pavyzdžių, rodančių atrastosios žemės turtingumą, kaip, pav., aukso, sidabro ir kitų metalų po gabalą; taip pat iš augmenijos srities — įvairių sėkly, šakny, vaisių; iš gyvulių irgi neužmiršo pasiimti vieną kitą, kurie buvo įdomesni ir kurių Europoje nebuvo matę.

Kolumbo laivai

WAGNER TEATRAS
110 Wyckoff Ave. (arti De Kalb Ave.) Brooklyn, N. Y.
Nuo spalio 5 iki 10 d.

STRASSENERENADE
Vico Torriani - Rolf Wanka - Elinor Jensen

GABRIELE DAMBRONE
Gusti Huber - Siegfried Breuer

CASINO THEATER - 86 ST.
210 EAST 86th STREET NEW YORK CITY

Nuo spalio 5 iki 11 d.

TAGEBUCH EINER VERLIEBTEN
O. W. Fischer - Maria Schell - Franco Andrey
LIEBESERWACHEN
Winnie Markus - Willy Eichberger - Ingrid Andree
Naujausia vokiečių savaitinė apžvalga

Tarybų Lietuvos spaudą pavarčius

TIESA, 1956 m. rugpjūčio 23 d.

KAI NĖRA TVARKOS

Tarybinės vyriausybės nuolatinio rūpinimosi dėka kas kartą darbo žmonėms išskiriama daugiau maisto produktų. Vien šiemet respublikos sostinės — Vilniaus miesto gyventojams išskirta beveik keturis kartus daugiau pieno produktų, negu pernai. Tik per trečią šių metų ketvirtį Vilniaus miesto gyventojai gaus daugiau įvairių pieno produktų, negu pernai per ištiesius metus.

Tačiau kelintas mėnuo, kai Vilniaus miesto prekybinės organizacijos nerealizuoja miesto gyventojams viso pieno produktų kiekio, kurį respublikos sostinės darbo žmonėms išskyrė Tarybinė vyriausybė.

KAS DĖL TO KALTAS?

Į šį klausimą štai kaip atsakė prekybos ministro pavaduotojas drg. Kuzmenko:

— Niekas nekaltas! Patys suptaskite. Atėjo vasara. Žmonės pradėjo atostogauti, išsivažinėjo. O kiek žmonių iš miesto išsikėlė gyventi į užmiestį, į vasarnamius? Štai ir sumažėjo pieno produktų paklausa.

Kiek kitos nuomonės yra miesto prekybos skyriaus vedėjas drg. Lysovas.

— Pavasarį buvo žviežių daržovių, — aiškina jis. — Ir su salotais, ir su ridikėliais reikia grietinės. Štai žmonės ir daugiau pirko pieno produktų. O dabar prasidėjo uogų, obuolių, kitų vaisių sezonas. Pieno prie jų nereikia. Mes tiesiog priversti mažiau jo parduoti.

Tačiau kiek pagrįsti yra jų išvedžiojimai dėl pieno ir pieno produktų pardavimo?

AR TIKRAI TAIP?

Užsukite rytą į Zvėryne esančią maisto produktų parduotuvę. Ten pardavinėjamas ir pienas. Tačiau jį nepakliūsite. Gyventojai su baidonišiais, indeliais atėję pieno pirkti. Bet kol nusipirksi, reikia pastovėti pusvalandį ar dar daugiau. Kiti, neturėdami kantrybės ar laiko, čia pat šalia parduotuvės perka pieną iš privačių pieno pardavėjų ir, žinoma, moka už jį brangiau.

Tai ne vienintelis toks atvejis. Tokį pat vaizdą galima pamatyti ir už geležinkelio linijos, ir Antakalnyje, ir kituose Vilniaus priemiestuose.

Net pačiame miesto centre, popiečiu užsukus į maisto prekybos parduotuvę, galima išgirsti tokį pokalbį:

— Prašom man litrą pieno, — prašo pilietis.
— Jau pasibaigė. Nebeturim.
— Gal kefito yra?
— Buvo. Pasibaigė.

TRŪKSTA INICIATYVOS

Gal iš tikrųjų kartais trūksta pieno, ir todėl miesto prekybininkai nepajėgia aprūpinti gyventojų?

Ne! Pieno ir pieno produktų netrūksta. Jų yra užtektingai. Bet tikrai trūksta iniciatyvos ir organizuotumo miesto prekybinių organizacijų vadovams. Yra Vilniuje tokia prekybinė organizacija, kuri vadinas Maistprekyba. Jos direktorius — Tuminskis. Tai viena stambiausių miesto prekybinių organizacijų. Ji savo žinioje turi beveik 70 parduotuvių. Bet pieną ir pieno produktų pardavimą ji organizavo nevykusiai. Vien dėl Maistprekybos vadovų nepaslinkumo Zvėryno gyventojai, norėdami nusipirkti pieno, turi sugaišti nemažai laiko. Mat, Zvėryne pienas pardavinėjamas tik dviejuose prekybos taškuose. O tokiam stambiai darbininkų ir geležinkelininkų rajone, koks yra Naujasis pasaulis, pieną pardavinėja tik viena

parduotuvė, esanti Dzūkų gatvėje. Panašiai organizuotas pieno pardavimas ir kituose priemiesčio rajonuose.

Todėl nestebėtina, kad esant tokiam pieno prekybos organizavimui, liepos mėnesį Maistprekyba nepaėmė pardavimui 150 tonų pieno produktų, o dabar kasdien vietoj 50 tonų paime realizuoti tik po 30—35 tonas pieno ir pieno produktų, o miesto gyventojai ne-

retai vaikšto iš parduotuvės į parduotuvę ieškodami, kur galėtų jų nusipirkti.

BE ATSAKOMYBĖS JAUSMO

Buvo kovas, balandis... Lauke buvo šalta. Pienas ir pieno produktai parduotuvėse negėdo ir prekyba jais vyko gyvai. Tuo metu įvairių pieno produktų per dieną buvo parduodama kone dvigubai palyginti su šiomis dienomis.

Tačiau pamažu ėmė šilti. Čia ir prasidėjo prekybos tinkle visos bėdos.

— Neturim kur pieno produktų laikyti!

— Rūgsta! Genda! — pasipylė signalai iš parduotuvių ir kioskų.

— Imkit tiek, kiek iš karto galite parduoti, — davė griežtą nurodymą Maistprekybos direktorius Tuminskis.

Štai kodėl iš ryto parduotuvėse dar galima gauti įvairių pieno produktų. Bet juo aukčiau kyla saulė, tuo parduotuvėse pieno mažiau, o nuo vidudienio daug kur ir visai pradeda trūkti.

Ne be kaltės ir pieno kombinas. Čia blogai organizuotas produktų atleidimas prekybinėms organizacijoms. Dėl to kartais kitos parduotuvės, pieno produktus te gauna tik apie 9 valandą ryto. Dažnai parduotuvėse trūksta grietinės buteliuose nes kombinas nepatenkina fasuota grietine prekybinių organizacijų paraiškų. Neįvykdo kombinas ir sūrielių gamybos pagal asortimentą.

***

Visa tai gerai žinoma ir Prekybos ir Pieno ir mėsos pramonės ministerijose, miesto partinėse bei tarybinėse organizacijose. Čia dažnai svarstomi prekybos pieno produktais pagerinimo klausimai. Pakalbėti daug pakalbama, bet trūkumai taip ir lieka neišgyvendinti. Miesto darbo žmonės nori, kad įvairių pieno produktų galima būtų nusipirkti bet kurioje maisto produktų parduotuvėje ir bet kurio dienos metu.

S. BISTRICKAS

VIRŠUJE: Newyorkietis Francis Hardiman, demokratų kandidatas į Kongresą, su žmona ir visa savo šeima „įsijungė“ į rinkiminę kampaniją.

KAIRĖJE: Pirmasis žingsnis būna nelengvas. Jaunas meškiukas nedrįsta pasekti savo motiną į vandenį.

APAČIOJE: Arklio uodegos rudens vėjuje...

JACK J. STUKAS
director of the
"Memories of Lithuania" Radio Hour
cordially invites you to his
LITHUANIAN NITE on BROADWAY
on Monday, October 8, 1956
at beautiful **ROSELAND BALLROOM**
51st ST. and BROADWAY, TIMES SQUARE, NEW YORK

Dancing from 9:00 P.M. to Two Orchestras:
TED MAKSYMOWICZ and PAUL MARTELL

Colorful Dance Program at 10:00 P.M.

Admission (incl. tax) **\$1.15**

KRYŽKELĖS

2

Ypač bijojo baidių Lietuvos ir Zemačių girių kryžiuočių knechtai. Ne vienas kažką būtų atidavęs, kad tik būtų galėjęs šių girių išvengti ar jomis nekeliuoti. Juo labiau jie nerimastavo, kai Šarka pasakė, kad Padubysio girioje teksią jiems mažų mažiausia dusyk nakvoti.

Ziemą tų girių kryžiuočiai ne taip bijojo, nes, užėjus šalčiams, visos miško dvasios arba susimesdavo į zemačių trobas, arba ramiai miegodavo sau lažuose po sniegu; bet pavasarį jos visos persikeldavo į miškus ir pelkes; tada kiekvienas krikščionis ne tik naktį, bet ir dieną vengdavo tų girių.

— Aš manau, dievobaimingasai broli Hansai, mums nėra ko žiūrėti šitų pagonių: visą laiką, kol josime giria, vienas mūsų brolių turės iš eilės kalbėti rožančių dieną ir naktį. — pusbalsiu prabilo kryžiuotis brolis Ditrichas Henkė broliui Hansui Zvibakui.

— Taip, broli Ditrichai, bet aš bijau, kad tokiu būdu mes nesukiršintume prieš save pagonių dievų ir miško dvasių. Kalbėti tai reikės, tik negarsiai, laikant rožančių po apsiaustu. — Ir abu broliai persižvelgę nutilo.

II

Pagaliau raitelių būrys, perjojęs nors ir miškinigus, bet tankiai gyvenamus plotus, pasiekė Padubysio girias, kurios tais laikais pagal Vytauto užrašymą ordinui skyrė Zemačius nuo Aukštaičių. Iki šitų girių dabar ir savinasi Zemačių kraštą kryžiuočių ordinas. Už jų gyveno jau kiti žmonės, kalbėjo kitokia lietuviška tarme, tvarkėsi kitais papročiais ir buvo valdomi kito Lietuvos kunigaikščio. Kaip Ventos neįžengiamais miškais Zemačiai, pagal kryžiuočių samprotavimą, skyrėsi nuo Kuršių, taip Dubysos girios buvo tokios pat marios nuo Aukštaičių. Niekas tais laikais tose giriose negyveno ir nesikūrė. Ir pirkliai, ir keleiviai, vykdamai iš Zemačių į Kuršą ar į Aukštaičius, aplenkdamo šitas girias, darydami į šiaurę ar į pietus keleto dienų kelionės vingius. Niekuomet kryžiuočiai nepuldavo zemačių ar aukštaičių stačiai per šitas girias, o įsiverždavo į krašto gilumą iš panemunės sauskelnių. Ir tik esant iš abiejų pusių taikai, kunigaikščiai su savo bajorais ir daugeliu palydovų leisdavosi į tas girias pamedžioti. Bet ir tai jie neišidavė į svetimus pasienius ir retai kada girios vidurį pasiekdavo. Čia nebuvo jokių kelių ar takelių, be tų, kuriuos išmindavo stumbrų, taurų, briedžių ir kitų didesniųjų žvėrių kaimenės, traukdamos prie ežerėlių ir upelių tyro vandenėlio atsigerti. Čia, giliųjų ežerėlių paversmiuose ir tyliųjų miškų upelių palydėse, augo klestėjo įvairių įvairiausių medžių ir krūmų, spygliuočių ir lapuočių. Čia retai kada įžengdavo žmogaus koja ir retas gyvas prasiskverbėdavo pro tuos tankumynus, kur audrų ar laiko palaužti šimtamečiai milžinai patys savaime griuvo ir puvo, užversdami šiekštomis ir šakotais pasausiais žvėrių pramintus takus, užgriozdodami mišką gyvuliui ir žmogui. Ziemą tokie šnabzdynai buvo neįbrendami dėl gilaus sniego, vasarą neišklampojami dėl raistų ir pelkių. Tose miškų pelkėse buvo ir žiemą neužšalantys lieknai, kurie prarydavo arklį su raiteliu ir vėl užsitraukdavo naujoms aukoms gaudyti. Į tuos lieknus vilkai įvydavo briedžius, taurus ir kitus didesnius gyvulius, o kol tie pamažėl grimzdavo į pelkės dugną, grobuonys draskydavo ir ėsdavo jų nugaras. Tokių tankumynų vengdavo raguoti briedžiai, nepralįsdavo pro juos milžinai taurai, tik gauruotos meškos ir lipios lūšys veisdavosi čia ir augindavo savo vaikus. Po išvirtusiais, žemėje pūstančiais, samanomis ir kerpėmis apaugusiais miško milžiniais turėjo landynes driežai, gyvatės; stuobriuose perėjosi pelėdos, apuokai; o kiaunės ir šermuonėliai, niekieno čia nemedžiojami, veisėsi ir dauginosi be skaičiaus;

medžių viršūnėse sukosi lizdus sakalai, ereliai ir didieji vanagai.

Tokiuose tankumynuose slapstydavosi nuo kryžiuočių zemačiai, į juos bėgdavo nuo savo kunigaikščių keršto nusikalte bajorai. Į tokius tankumynus viliodavo senovės lietuviai ir savo priešus bei užpuolikus, o įvilioję su jais taip apsidirbdavo, jog nė vienas neišsprukdavo ir neišduodavo giliųjų girių paslapčių. Tiek iš Zemačių į Kuršą per neįžengiamus miškus, tiek į Aukštaičius per Padubysio girias buvo keli slapti takeliai, kurie prasidėdavo giliai miške ir pasibaigdavo pelkėse ir raistuose, neprivedę prie krašto. Tuos kelius žinojo tik patikimi kunigaikščiams žmonės ir artimieji bajorai. Tais keliais Mindaugas ir Kęstutis netikėtai užpuldavo kryžiuočius, nelauktu laiku zemačių raitelių būriai pasirodydavo čia rytuose, čia vakaruose ir, ištikus pavojui, dingdavo tose pačiose giriose. Šitų girių bijojo svetimšaliai pirkliai, nesidudavo į jas įviliojami kryžiuočiai, vengdavo jų ir patys zemačiai. Jose viešpatavo jau nebe žmonės, nebe kunigaikščiai, o miško dievaičiai ir kitos paslaptingos girių būtybės. Jei pakeleiviai pajėgdavo atsiginti nuo plėšriųjų žvėrių, tai neretai žūdavo nuo miškinų monų ir raganų kerėjimo.

Nors raiteliams jau buvo metas pailsėti, bet jie atsargumo dėlei vengė didžiųjų miškų angoje gaišti ir įjojo į Padubysio girią.

III

Iš pradžių dar buvo žymūs keliai ir takeliai, kuriais medžiოდavo zemačiai, bet juo toliau nuo krašto, juo giria tankėjo ir tamsėjo, ir jau joks garsas nepasiekdavo iš laukų plačiųjų. Dar toliau išnyko visi žmogaus pėdsakai, ir raitelių būrys atsidūrė miško karalystėje. Drūti sugargažėję tūkstančiai ažuolai baubliai skeryčiojo ant jų galvų savo šakas, stiepėsi dangun; išlakios pušys, drūtos, žemyna nusvirusiomis, kaip suvytomis, šakomis skartotos eglės gaubė raitelius savo ūksme, o jie, krutą tarp jų kamienų ant savo ristų žirgų, atrodė kaip nykštukai.

Raiteliai jojo žingsniu, aplenkdamai išvartas, krūmus, šiekštus, skruzdėlynus, didumo kaip šieno kupetos. Kartais kurio nors raitelio žirgas, šokdamas per miško milžino pūstantį žemėje lavoną, užkabindavo jį paskutinėmis kojomis ir kaip grybą ištaškydavo kanopomis. Netyčia atsistojęs ant tokio pūstančio, regis, dar sveiko sienėjo, žmogus prasmėgdavo puiryje iki žemės. Kitur, paversmiuose ir šiaip slesnose vietose, pastodavo jiems kelią plačiai iškerėploję skroblai, skirpstai, guobos, laukinės kriaušės, obelys; paliūnes rietė putiniai, šaltkėsniai; šimtamečiai lazdynai ir šakotos sedulos pynėsi su vinkšnomis ir kitais, šiandien jau išnykusiais, medžiais medeliais, kurie, nugalėję spygliuočius, viešpatavo patys vieni. Dažnai raiteliai užjodavo tokių tankumynų, kad kirviais turėdavo prasiskinti kelią.

Šarka, gimęs ir augęs miškuose ir iš pat mažens medžiოდamas Lietuvos ir Zemačių giriose, gerai susivokė tankumynuose, lengvai atskirdavo žvėrių pėdsakus, iš tolo pažindavo klampias vietas ir kiauurai žemės einančius pelkių akivarus. Nei dieną, nei naktį, žvaigždėms danguje mirksint, Šarka nepaklysdavo miške. Reikėjo jam tik palypėti į medį ir apsidairyti į dangų. Girios tankumynuose, kur pro medžių šakas neprasimušdavo apačion nė vienas saulės spindulys, Šarka, žiūrėdamas į kamienus, kur, į kurią pusę daugiau pasausių, iš kurio šono auga samanės ir kerpės, atspėdavo, kur šiaurė, kur pietūs, ir visuomet laikydavosi tiesiausio kelio. Girioje jis užuodavo šernų guolius, suprato paukėčių šneką, žinojo žvėrių papročius; žalciai ir gyvatės jam lėmė laimę ar nelaimę; įsiklausęs į miško ošimą, lig laiku atspėdavo liūtį, audrą ar giedrą.

(Bus daugiau)

A. VIENUOLIS

Istorinis romanas

PER RADIJĄ Į LAISVĘ!

Jau 15 metų

STONIS WCVB
1330 KIL.
97.9 MEG. (FM)

ŠEŠTADIENIAIS

Nuo 1 - 2 v.p.p.

DIREKTORIUS

JOLUBAS J.

STUKAS

1261 White Ste. Hillside, N.J.

Waverly 6-3325

BENEDICT J. SCHEGAUS

Real Estate & Insurance

OFISAS NAUJOJE VIETOJE:

152-08 84th DRIVE JAMAICA 32, N. Y.

Telefonas: AX 7-0990

LIETUVIS PERKA TIK PAS LIETUVI!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS
JOKUBAICIAI322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 7-2089

TRAUN'S BAR

RESTORANAS IR BARAS
AUGUST TRAUN, savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street

Philadelphia, Pa.

Telefonas PO 5-9785

FRANK NARBUTAS

NAMŲ DAŽYTOJAS
IR DEKORATORIUSTuris 15 metų patyrimą ir
apdraudą šioje srityje.

Darbas visada atliekamas rūpestingai ir gerai

115-53 NEWBURG ST., ST. ALBANS 12, N. Y.
Telefonas: LA 5-4292

Dr. S. JONAVIČIŲ PRISIMINUS

Kas gi galėjo pamanyti, kad dr. S. Jonavičius, vos peržengęs kapos metų slenkstį, žmogus pačioj jėgoj, taip greit užmerks akis. Juk jis dar buvo pasiryžęs daug dirbti, tarnauti savo tėvynei, savo žmonėms ir artimiesiems. Tarnauti ne paprasto žmogaus triusu, kuriuo galėtų tenkinti kasdieninius gyvenimo reikalus, bet pasirošimu medicinos mokslo darbe. Tačiau gyvybės gija nutrūko ir jau nebeatysime jo buvusieji artimieji bičiuliai, draugai, visada buvusio linksmo, energingo, ryžtingo, sąmojaus pilno, sumanymų kupino, rimto visuomenininko ir aktyvaus veikėjo, nuoširdaus ir didelės inteligencijos ir tolerancijos žmogaus, ilgamečio tautiškųjų organizacijų vadovo.

Dr. S. Jonavičius pasaulį išvydo žavingoje Dzūkijoje, Noragėlių kaime, Seirijų valsč. Alytaus apskr. Ta ypatingai graži vieta, be abejo, turėjusi

daug įtakos velionies sielai. Todėl nenuostabu, kad velionis mėgo gražuosius Dzūkijos laukus, pievas, ežerus ir miškus.

Nors ir augo pasiturinčio ūkininko šeimoje, bet jo gyvenimas nebuvo rožėmis klotas. Nemažai turėjo pavargti ir kovoti su gyvenimo sunkumais. Tėvai norėjo jį išmokslinti kunigu, bet tas jam buvo ne prie širdies. Todėl iš tėviškės teko svetimajon žemėn keliauti, kad galėtų pasisemti žinių iš mokslo aruodų-gimnazijos ir aukštosios mokyklos — universiteto. Jo jaunystės metais Lietuvoje nelengva buvo šviestis, siekti mokslo. Vėliau prasidėjus didžiajam karui jam teko su namišiais nutraukti ryšius ir atsидurti Rusijoje.

Po karo sugrįžęs iš Rusijos į nualintą okupantų Dzūkiją, tuojau stojo prie ryžtingo darbo. Tuo metu Dzūkijoje siautė išbadėjusių dzūkų tarpe įvairios epideminės ligos, kurių

gydyti nebuvo kam. Todėl čia dr. Jonavičius pirmiausia įsijungė į šį darbą. Lankė ligonius, susirinkusiems aiškino kaip reikia nuo siaučiamų ligų apsisaugoti. Šventadieniais lankydavo miestelius bei bažnytkaimius, ragindamas jaunimą stoti savanoriais į Lietuvos kariuomenę. Be to, kartu organizuodavo valsčiuose savivaldybes. Jis savo gražiu ir patraukliu iškalbingumu ir energija sugebėdavo patraukti dideles minias klausytojų. Greit jis įsigijo didelį autoritetą. Įsteigė miesto ir apskrities ligoninę, kurios ilgas metus buvo vedėju, apskrities gydytoju ir gimnazijos higienos mokytoju.

Dr. Jonavičius buvo uolus kultūrininkas, visuomenininkas, aktyvus ir sumanus organizatorius ir veiklus tautininkas. Daug jis sielojosi ir dėl Vilniaus krašto vargų. Aukojo savo uždario dalį Vilniaus vadavimo reikalams, o taip pat ir kitoms organizacijoms, kurios rūpinosi atplėstomis lietuviškomis žemėmis. Šaulių, skautų organizacijos jam irgi buvo prie širdies, kuriose jis aktyviai dalyvavo.

Labai domėjosi Dzūkijos kultūrinio gyvenimu, todėl jo rūpesčiu ir pastangomis buvo organizuojamos „Senovės Dienos“, kurios suvaidino nemažą vaidmenį dzūkų kultūros bare.

Už nuopelnus jis buvo apdovanotas visa eile ordenų.

Berods, 1937 m. rudenį buvo pakviestas L. T. S-gos generalliniu sekretoriumi. Tas pareigas nenoriai priėmė. Kada Alytaus visuomenė surengė jam šiltą akademinį atsisveikinimą, tai dr. Jonavičius tardamas žodį tarp kitko pažymėjo, jog atsisveikina laikinai ir taru ne sudiev, bet iki pasimatymo.

Sekretoriavimo pareigos jam nepatiko. Po poros metų iš tų pareigų pasitraukė ir vėl grįžo į savo mėgiamausią Alytų apskrities gydytojo pareigų eiti. Apsigyveno savo kukliame, gražiai įrengtame name. Sakėsi kiek pailsėjęs ir vėl įsijungė į visuomeninę veiklą. Tačiau to plano negalėjo įvykdyti. Bolševikams okupavus Lietuvą, pirmomis dienomis dr. Jonavičius buvo areštuotas ir beveik ištisus metus kalinamas Marijampolės kalėjime. Prieš pat vokiečių okupaciją enkavedistai jį su kitais kaliniiais išvežė į Rusijos gilumą. Pagaliau pasiekė iš Lietuvos žinia, kad dr. Jonavičiui leido sugrįžti į Lietuvą. Reikia manyti, kad jis buvo gerokai iškankintas, todėl neilgai jam teko kvėpuoti Lietuvos oru. Skaudu jam buvo, kai sugrįžęs nerado savo mielos gyvenimo draugės žmonos, nei kitų šeimos narių.

Dr. S. Jonavičiaus liūdi ne tik likusi šeima, artimieji, bet ir mes bendrų idėjų bičiuliai draugai ir visas Dainavos kraštas.

Tebūna mūsų lietuvių širdyse skaitus atsiminimas apie taurį ir kilnios dvasios lietuvi. Lenkiam galvas prieš naujai supiltą tavo kapą, o žmonai ir sūnams su šeimomis reiškiam giliausią užuojautą.

Jonas Miškinis

Gražus reginys prie Nemuno į Rambyno kalną.

KAS YRA LAIMĖ?

Amerikos kasdieniniame gyvenime nuolat girdime žodžius: pinigai ir laimė. Dėl tokio nuolatinio kartojimo, laimės sąvoka tampa nebeaiški.

Nuo Adomo ir Jievos laikų laimės sąvoką sunku apibūdinti. Nes kiekvienas žmogus skirtingai jaučia laimę.

Tačiau Amerikoje, magiškos reklamos dėka, laimė gavo aiškų sąvoką. Laimingas yra tas, kuris išsprendžia 64,000 dolerių klausimą televizijoje, nusiperka naujausią automobilį, turi gerą tarnybą... Aišku, čia taip pat įeina ir laimingas šeimos židinys, sveikas, patenkintas žmogus. Bet čia ir prasideda painiava.

Žurnaly spalvoti skelbimai nuolat patiekia laimingų šeimų vaizdus: spindį džiaugsmu jauni tėvai ir vaikai, gražiai apsirengę, negali atsigerėti žibančiu automobiliu, kuris juos išveš į gamtą; šalia patenkinto šuns jie džiaugiasi spalvota televizijos programa, arba jie visi linksmai nusiteikę mazgoja lėkštes elektrine mašina. Žinoma, tokį vaizdą visad lydi gaminio vardas, padaręs juos visus laimingais: pusryčių tyrės vardas, išlaikęs sveikatą, apdraudimo bendrovės, kuri įgalina tokį be rūpesčių gyvenimą ir kitų. Grafikos ir fotografijos menas vaizdžiai vaizduoja laimės sudedamąsias dalis.

Pasaulis ir pati Amerika yra tos nuomonės, kad ji yra laimingiausias kraštas. Bet viduriniai jos gyventojai nėra laimingesni ar nelaimingesni už visus kitus žmones.

Vis daugiau suprantama, kad nežiūrint geros medžiaginės ir politinės padėties, vis vien tenka kovoti su sunkiomis gyvenimo problemomis. Kodėl tiek daug žmogiškos vienvėsių, alkoholio, ty jaunų nusikaltėlių, protinių ligonių?

Kaip ir visur amerikiečiai nesivarždami ir nesigailėdami pinigų nuodugnai tiria šias problemas.

Suprasta, kad daugelio blogio priežastimi yra šeimos laimės, meilės ir ramybės stoka, visa tai, ko ir moderniausiomis negalima nutverti...

Turtas padaro žmogų laimingą, jei tai sujungta su vidiniu patenkinimu. Tačiau šis darnumas yra labai ribotas ir jis išnyksta didesniame maste. Mažas sodas, maža einamoji są-

kaita daugiau susiję su laimės sąvoka, negu jų didinimas, ypač perdidelis didinimas.

Deja, šis supratimas tautos ekonomikai nėra naudingas, bendrai sekmei-prosperity priklauso vis didesnio kiekio norų sužadimas. Būti turtingu ir vis dėlto laimingu — yra idealas.

Vidinė darna yra ne vien tikrai Amerikos sunki problema. Perdaug naujų aplinkų ir bangų aptvindo privatinę aplinką ir švelnutę laimės bangą. Džiugu, kad šen ir ten masinių būdų pagelba pavyko pakelti gyvenimo lygį, bet gyvenimo laime išauga tikrai iš atskiros asmenybės. Nuostabus penki pojūčiai, sveikas instinktas ir tikėjimas yra vieninteliai tikri pagelbininkai, bet jie bendrame sumišime yra apvytę. Laimės negalima išmokyti iš knygų — tai yra berasių reikalas.

Kaip žinoma, laimingo žmogaus būta be jokių marškinių. Nors sunku suprasti, kaip marškinių neturėjimas gali įteiti į laimės sąvoką, tačiau ir masių standartiniai marškiniai nėra joks išsprendimas.

Jefferson kalbėdamas apie žmogaus teises sako: „Life, liberty and the pursuit of happiness“.

Susidaro įspūdis, kad „pursuit“ sąvoka perdaug pažodžiui sujungta su medžiokle. Visi šūnys užsiundomi laimei medžioti — žodžiu ir raštu ji pažadama, skelbiama per garsintuvus, rodoma spalvotuose filmuose, parduodama krautuvėse. Tarp kitko siūloma ir naminė priemonė: įsigyk „hobby“ (mėgiamą naminį užsiėmimą) ir „Do it yourself“.

Medžiojant laimę ruošiami piknikai su kondensuotomis, pulverizuotomis, pasterizuotomis, vitaminizuotomis daržovėmis, su kišenine radijo palydimą muziką. Pagaliau šie medžiotojai pamiršta, kad kiekvienas iš jų medžiojamą laimę nešioja savyje...

Bet vis didesnės žmonių sritys supranta, kad happiness ligšioliniu būdu happy nepadauro. Palengva ir psichoanalizė slysta nuo savo papėdės. Įvyksta vis didėjantis bėgimas į didžiąją gamtą ir letas savo prigimties čiupinėjimas.

Tuo tarpu viskas perkama, kas galėtų prisidėti prie happiness — ir kas kiekvienu atveju prisideda prie prosperity.

J. Str.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS • RESTORANAS

SALE VESTUVĖMS, SUSIRINKIMAMS, PARENGIMAMS.

VYTAUTAS BELECKAS, savininkas

1883 MADISON STREET

BROOKLYN 27, N. Y.

(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewoode)

Tel. EV 2-9586

SIUNTINIAI Į VISUS EUROPOS KRASTUS UNITED PACKAGE EXPRESS CO.

385 MARKET ST. (arti P. R. R. Stoties), NEWARK, N. J.
Telef.: — Market 3-2277.

Skubiai išsiunčiama maisto produktai, audinius, naujas ir dėvėtas drapanas, vaistus ir t. t.
Laikas 6 savaitių siuntiniai pasiekia paskyrimo vietą.
Oro paketu pasiekia gavėją per 7-10 dienų.
Siuntėjas gaus gavėjo parašą patvirtintą pakvėtimą.
SIUNTINIAI PUNAI APDRAUŽTI.
Visi parcelavimo moksliniai ir miltos apmokėjimai čia.
Gavėjas nieko neturi mokėti.

Atnešę ar atsiuntę šį skelbimą sutaupytė \$2.00.

ALLIANCE CRYSTAL

Kazys ir Alvinas Bulvidai

COCKTAIL BAR

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gerimai. Vakaraus muzika prie baro.

MU ORKESTRAI, FLOOR SHOW IR SOKIAI

80 St. Marks Place (8th St. ir 1st Ave.) New York, N. Y.
Telefonas GRamercy 7-9765.

MŪSŲ 10-JI METAI — TOKSTANČIAI PATENKINTŲ KLIENTŲ EXPRESS GIFT PARCELS

Greičiausias patarnavimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus kraštus. Mes garantuojame, kad visi siuntiniai išsiunčiami 4 dienų bėgyje. Įrodymas: Mes jums prisiumčiame pašto antspauduotą kvitą. Vaistus siunčiamus oro paketu pristato 8 dienų bėgyje. Visi siuntiniai garantuoti ir apdrausti. MŪITAI APMOKAMI ČIA.

Taip pat dovanyti siuntiniai be muitų į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją, Vengriją, Jugoslaviją. Zemašs muitais siuntiniai į Čekoslovakiją. Reikataukite mūsų kaimoraičių.

Adresa nuo 9-6 val. kasdien, išvardintais 10-2.

GRAMERCY SHIPPING CO.

777 LEXINGTON AVE., NEW YORK 21, N. Y. (Tarp 50 ir 61 gatvės)
Telefonai: TE 8-5462 — TE 8-5463

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.

837 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)

Telefonas: EVERgreen 8-9794

Išėjo iš spaudos

VINCO KRĖVĖS
rašų pirmoji knyga.

Ją sudaro skaitytojų mėgstamieji dalykai **Šlaudinėj Pastogėj, Žentas ir Raganus**. Knyga turi 400 puslapių, įrišta kietais kolenkoro viršeliais.

Kaina \$5.50.

Gaunama
Liet. Enciklopedijos Leidykloje
265 C Street
South Boston 27, Mass.

knygynuose ir pas platintojus. Visas raštų rinkinys, 6 - 7 tomų už \$25.00 tam, kas juos užsisakys dabar ir atsitys \$5.00 rankpinigių. Jie įskaitomi už paskutinį tomą, o už pirmas penkias knygas reikės mokėti tik po \$4.00.

Lietuvos Žemėlapis, spalvotas, su visomis upėmis, ežerais, kalnais, miestais ir miesteliais - puiki priemonė tėvynės pažinimo mokslui.

Sieninis, suvyniojamas \$4.50.
Sulankstomas, knygelės formos \$3.50.

Ar mokiniai juo aprūpinti?

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
dar turi keletą pilnų komplektų,
I - VIII tomų. Užsakymai priimami.

Lietuvių Enciklopedijos
Administracija

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau
kaip 20 metų.280 CHESNUT STREET
New Britain, Conn.

Telefonas: 9-1181

RAMUNĖS

Ramunų arbata visada yra gera gerti. Ramunų šviežių žiedų puse svaro kainuoja \$1.25.

Liepos žiedų arbata geriausia praktiškumui sukelti, pusles, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų puse svaro - \$1.25.

Pupalaiskis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, skorbui, geltligei, reumatizmui ir kirminams išvartinti. Pupalaiskių lapų puse svaro - \$1.25.

Trejanika tinka pašalinti įvairiomis vidurių piktybėmis! Visą kartą gali gauti už prisijustus \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

A. Andriuskevičius

Laikrodininkas ir Juvelyras
DIDELIS PASIRINKIMAS
Brangenybių485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
EVERGREEN 4-2318

SPORTAS

Lietuvių s.k. - Blau Weiss Gotsche 2-3

Po malonios staigmenos pirmosiose rungtynėse, kur mūsų kiai įstengė prieš pereitų metų vicemeisterį išsikovoti 3-3 lygiasias, praėjusio sekmadienio rungtynėse mūsų vyrai: Kligys, Vaitkevičius - Mileris, Wells - Arens - Jokubaitis, Lonys - Remeza, Roberts - Bileckis ir Gražys prieš tūkstantinės žiūrovų minios turėjo pasiduoti technikai ir taktiškai geriau žaidžiančiam priešininkui.

Pirmasis kėlinys praėjo su milžiniška priešininkų persvara, kuri buvo vainikuota trimis įvarčiais, tačiau antrasis kėlinys parodė visiškai priešingą vaizdą.

Priešininkų technika ir sparata buvo mūsų kovingumu priblokta, deja, stoka sėkmės (neišnaudotas 11 metrų baudinys, du virpstai) neleido išsinešti taip reikalingos pergalės.

Mūsų vienuolikės stiprioji pusė gynimas atrodo ir šiame sezone gros pirmuoju smuiku. Visomis priemonėmis bandoma pridengti „Achilo Kulną“ - puolimą. Naujoji pajėga M. Bileckis atrodo visapusiškai tvirtas puolikas, tačiau to negalima pasakyti apie jo pagelbininką Lo-

nį. Gal neįprasta aplinka, nauji žaidikai neleido jam tinkamai pasireikšti, tačiau jo debiutą negalima per daug tinkamai įvertinti.

Antroji vienuolikė jau pilnoje sudėtyje (ir dar su vienu atsarginiu) neužtarnautai supasavo prieš B. W. Gotsche antrąją 2-1. Smagu, kad „pasenę“ jauniai: Birutis, Dubauskas, Cenkus vėl įsijungė į vienuolikės sudėtį ir likusiems Šaveikiui, V. Didžbaliui, R. Didžbaliui, Ramanauskui, Daukšai, Grabnickui, Virbickui, Meliui ir kitiems padės ateinančiose rungtynėse.

Mažieji - jaunučiai tesusirinkę devyniese, turėjo pasiduoti pilnos sudėties priešininkui 8-0.

Šį sekmadienį mūsų futbolininkai susitinka su Swiss F. C. Rungtynių pradžia 3 val. prieš tai žaidžia antrosios vienuolikės ir mažieji. Stebint paskutiniąsias rungtynes tarp tūkstantinės žmonių minios galima buvo pastebėti vos porą šimtų lietuvių žiūrovų. Ar nereikėtų ir mums lietuviams pademonstruoti, kad ir mes moraliai palaikome savuosius sportininkus?

PATIKIMIAUSIA ISTAIGA SIŪSTI SIUNTINIUS Į SOVIETŲ SAJUNGĄ, Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kitus kraštus, apmokant čia muitą ir kurl garantuoja pristatymą, tai daugelį metų žinoma firma PARCELS TO RUSSIA, INC. (turinti SSSR leidimą), įgaliuota INTURIST, Maskvoje, rinkti muitus čia vietoje.

Praktiškai galima siųsti viską - nauji ir dėvėti drabužiai, vaigonių produktai, įvairūs vaistai: - Streptomicin, Penicilin, Rifonon ir kiti, oro paštu. Pristatoma laike 7-10 dienų.

Naujiena: Dabar galima siųsti "ANTI-POLIO SERUM"

Mes garantuojam pristatymą ir gavimą adresato parašu patvirtinto pakvitavimo. Siunčiame suvamas mašinas, akordijonus, o taip pat rašomas mašines įvairiomis kalbomis. **DABARTINIS ADRESAS:**

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN 16, N. Y.

(Už kampo buvusios vietos). Tel. INGERSOL 7-8465, INGERSOL 7-7272

Istaiga yra pirmajame namo aukšte. Apylinkėje pakankamai vietos pastatyti automobilius. Istaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro, šeštadieniais nuo 9 iki 4 val. p. p.

SIUNTINIAI IŠSIUNČIAMSI KASDIEN.

DRABUŽIAI MŪŠŲ SANDĖLY PARDUODAMI
TREČDALIU PIGIAU, NEGU KRAUTUVĖSE

GERIAUSIA MEDŽIAGA IR DARBAS

REGAL MANOR CLOTHES

53 West 23 Street

New York 10, N. Y.

OREGON 5-5090-1-2-3

NAMŲ STATYBOS IR
TAISYMO DARBAI
Labai žemomis kainomis

Mes statome naujus, bet taip pat taisome senus namus, kurie paskiau atrodo kaip nauji ir moderniški. Mes atliekame visus - didelius ir mažus - darbus, susijusius su jūsų namo vidaus ir išorės remontu.

Mes taisome bei įrengiame: verandas, terasas, antruosius langus bei duris (storm windows), garažus, atikus, rūsius, virtuves bei maudynių kambarius, pašaliname 'violations'.

NĖRA DARBO, KURIO MES NEGALĖTUME ATLIKTI

A. NAUDUS GENERAL CONTRACTOR

366 ETNA STREET

BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: Midway 7-0528

SAVINGS ACCOUNTS
CORDIALLY INVITEDLatest
Interest
Rate3% A
YEAR

Compounded semi-annually January and July.

Interest begins the FIRST day of the month on deposits made during the first 10 BUSINESS days of January and July, the first 5 BUSINESS days of April and October and the first 3 BUSINESS days of all other months when left until the end of the interest period.

THE Kings County
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue

Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000

Member Federal Deposit Insurance Corporation

JUOZAS GRABAU

Licenced

REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 BEDFORD AVENUE

BROOKLYN 11, N. Y.

STagg 2-7524

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ
IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte -- koncertą, vestuves, šokius ar prakalbas -- Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

J. Weinstein

Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

EVERGREEN 7-1123

MŪŠŲ MICHIGAN FARM SŪRIS YRA PATS GERIAUSIAS
JŪSŲ MALONUMUI IR SVEIKATAI

Jį galite pirkti ir valgyti su pilnu pasitikėjimu

Visos geresnės maisto krutuvės su pasididžiuoju aprūpina jus su šiuo tikru lietuvišku sūriu.

Apsaugokite save ir savo artimuosius... Neleiskite save perkaltėti, kad pirktumėt pakaitalą. Reikalaukite tik

MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys, Mes norime, kad jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame nuoširdžiai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnės maisto krutuvėms, kad jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Jonas ir Angelina Andriūnai

Vienintėliai šio sūrio gamintojai, Fountain, Mich.
Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISAUSKAS - 69-15 53rd Ave., Maspeth, N. Y. TW 4-8087

VICTOR ABECUNAS - 351 Park St., New Britain, Conn. BA 3-1342

WILLIAM PASCHALL - 718 Callowhill St., Philadelphia, Pa.

Telefonas LO 3-3144

LIETUVIAI ADVOKATAI

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
Jackson Heights 73, N. Y.
NEWton 9-6620

KESTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

ANTHONY J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

PARK FLORIST

MATTHEW MAŽEIKA

Gėles pristatome į bet kurią pasaulio vietą.

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro) Telefonas: Virginia 9-3112

KUR APDRAUSTI NAMUS, BALDUS, AUTOMOBILIUS
IR KITAS VERTYBES?
Visuomet greitą ir gerą patarnavimą bei patarimą gausite pas

JONĄ JUODI

664 JAMAICA AVENUE, BROOKLYN 8, N. Y.

Kreiptis: darbo dienomis nuo 5 val. po pietų iki 8 val. vak.
Šeštadieniais nuo 10 val. iki 5 val. vakaro.
Telefonas: AP 7-9454

Paulius Gaubys

FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai (vairūs subvimal, kopijos ir t.t.
Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos,
taipgi allejiniai portretai.

P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne
ir Amerikoje) darbą jums padarys greitai, gerai ir pigiai.

85-27 88th STREET WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 6-2164

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži
nes jie atgabenami lėktuvais.

Gdytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač
sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.
Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažny-
čią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. ga-
mybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš
farmos atvežtų kiaušinių.

Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS
64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
Telefonas: TW 4-8087

LIETUVIAI SMUKININKAI

susipažinkite su
Lietuvio gamybos smulkais
GARBĖS DIPLOMĄ
Laimėjusiais 1926 metais
Pasaulinėje Parodoje
Philadelphia, Pa.

Kainos nuo \$150 iki \$500

JULIUS SVITRA
SMUKŲ DIRBĖJAS
1534 First Avenue
SAN DIEGO 1, CALIF.

ANTON APPEL

Parduodami lietuviški skilandžiai, dešros ir kiti
pirmos rūšies maisto dalykai:

JERSEY PORK

428 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: STagg 2-3108

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas
įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BOULEVARD, RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 3-3544

DRAUDIMO REIKALAI, TAKSŲ (INCOME TAX) PARUOŠIMAI,
NOTARINŲ DOKUMENTŲ TVIRTINIMAI, KREIPTIS Į

JUOŽĄ ANDRIUŠĮ

GENERAL INSURANCE BROKER * CONSULTANT * NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami įvairūs
dokumentai ir atliekami visų rūšių draudimai:
gyvybės, namų, baldų, automobilių, biznų ir t.t.

GERAS PATARNAVIMAS

Kreiptis kasdien iki 8 val. vak. Šešt. iki 6 v. v.

238 LEONARD STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-8247

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

VIRGINIA 6-1800

ELMHURST AUTO COLLISION REPAIRS

ZIGMAS ZALIAUSKAS, Savininkas

Taisoma, parduodama, tarpininkaujama
ir padedama nupirkti automašinas.

Sąžiningas, geras ir prieinamas patarnavimas.

90-30 43rd Ave. Elmhurst, N. Y.

Telefonai: IL 7-1400, IL 7-1437

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas: EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-4335 Kopolyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
668 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Telefonas: STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-82 Jamaica Avenue Woodhaven, N. Y.
Telefonas: Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 Marcy Avenue Brooklyn, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
Telefonas: EVERgreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 North Wood Avenue Linden, New Jersey
Telefonas: Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
418 Metropolitan Avenue Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Estate of A.J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

GENERAL INSURANCE AGENT NOTARY PUBLIC
54-41 72nd Street Maspeth, L. I., N. Y.
Telefonas: NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
įvairiems reikalams.

New Yorkas ir Apylinkė

PRAMOGOS I, SUSIRINKIMAI

Vyt. Abraitis ir S. Mackevičius, dabar atostogaujantys Europoje, siūnčia linkežimus iš Madrido. Šioje kelionėje, jiedu aplankys Ispaniją, Prancūziją, Angliją, Italiją ir Vokietiją.

Paul A. Zorlandas, Povilo ir Kotrinos Zorlandų sūnus, susituokia su Patricia Ann Roberts, Santuokos aktas įvyksta šį šeštadienį, spalio 6 d. 11 val. ryte Child Jesus bažnyčioje, Richmond Hill, N. Y.

Romas Kezys, žinomas skautų veikėjas, persikėlė į naują butą, 130 Hendrix Ave., Brooklyn 7, N. Y. AP 7-3244.

Stasys Jurgaitis, kilęs iš Savilionių kaimo, Merkinės valsč. Alytaus apskr., prieš keliolika metų išvykęs į Angliją, prašomas atsilipti šiuo adresu: Helen Baranowski, 45 Moritz Pl., Fairfield, Conn.

Dr. Eug. Noakas, plačiai žinomas vietos veikėjas, išlaikė draudimo agento kvotimus ir atidarė ofisą 103-53 104th St., Ozone Park, N. Y.

Antanas Varnas su žmona, inž. A. Novickis, tėvas B. Mikalauskas, Jurgis Valaitis, Mary Kižyte ir J. Tysliava dalyvavo demokratų suruoštame buvusiam prezidentui Trumanui pagerbti priėmime, New Yorke.

Juozas Ratkus, Lietuvių Pil. Klubo pirmininkas iš Miami, Florida, prisiuntė Vienybei eiles, kuriose jis smerkia lietuvių „amerikoninčius“ savo pavardes.

K. Januška, ilgametis vienybietis su žmona Ona atvyksta iš Kenhonksen, N. Y. aplankyti savo draugų bei pažįstamų Brooklyne.

Dr. E. Žilinskas, baigęs medicinos mokslus Vokietijoje, ten gavęs daktaro laipsnį, atvyko į Ameriką ir laikinai apsigyveno Brooklyne.

K. Jasutytė, anksčiau studijavusi Prancūzijoje, dabar paskviestaj Iowa universitetą dėstyti prancūzų kalbą.

MIRĖ J. USORIS

Rugsejo 1 d. nuo širdies smūgio mirė žinomas lietuvis biznieriųs Detroito Jonas Ūsoris. Velionis buvo 56 m. amžiaus. Liko žmona Verusė, sūnus Juozas, dukte Verusė, marti, žentas ir aštuoni anūakai. Taip pat daug giminių ir pažįstamų Detroito ir New Yorke. Buvo senas Vienybės skaitytojas. Velionis kilęs iš Ukmergės apskr. į Ameriką atvyko 1911 m. Apsigyvenęs New Yorke, Ūsoris 1913 m. vedė Verusę Šeštokaite, su kuria jis sukūrė pavyzdinę šeimą. Veliau išsikėlė į Detroitą, kur turėjo sėkmingą užėigos biznį.

Po gedulingų mišių vietos lietuvių bažnyčioje, mirusiojo kūną lydejo į kapus apie 400 žmonių. Į laidotuves buvo nuvykę velionio draugai iš New Yorke, Petras Tumenas ir Juozas Sabulis. Laidotuvių apeigomis rūpinosi Kazys Steponauckas.

Velionis Jonas Ūsoris buvo kilnios širdies žmogus ir pa-

Dr. E. Noakas draudimo biznyje

Dr. Eug. Noakas

Neveltui lietuvių emigrantai daugely kraštų yra žinomi, kaip energingi, teisingi ir darbštūs. Vieną iš tokių čia pravartu paminėti, tai dr. Eugenijū Noaką, kuris šiomis dienomis įgijo draudimo agento (Insurance broker) teises.

Dr. Eugenijus Noakas gimė 1910 m. spalio 12 d. Panevėžy. 1938 m. baigė Vytauto Didžiojo Universiteto Teisių Fakultetą Kaune. Studijuodamas tarnavo Vidaus ir Susisiekimo Ministerijoje. Baigęs universitetą, buvo apylinkės teisėju Vilniuje iki bolševikų okupacijos, nuo kurios, kartu su savo šeima, pasitraukė į Vokietiją.

Vos karui pasibaigus, įstojo į Ludwig Maximilian universitetą Miunchene, Vokietijoje, kur 1948 m. apgynė dizertaciją ir gavo teisių daktaro laipsnį. Vėliau, Nurnberge, Amerikos Apeliaciniuose Rūmuose Vokietijai, išlaikė egzaminus ir įgijo advokato teises ginti bylas visuose amerikiečių teismuose Vokietijoje. Dirbo IRO (International Refugee Organization) kaip teisės patarėjas. Prieš išvykstant į Ameriką, buvo paskirtas IRO Miuncheno apygardos teisės patarėju.

Atvykęs į šį kraštą, šalia tiesioginio darbo, lankė Draudimo Specialybės Institutą, kurį šiomis dienomis baigė ir išlaikęs New Yorke valstybinius egzaminus, gavo leidimą verstis praktika, kaip draudimo agentas.

vyzdingas lietuvis. Gaila, jo netekus. Tebūnie lengva jam Amerikos žemė.

Jonas Krunklys

Dr. E. Noakas draudžia nuo ugnies ir kitokių nelaimių namus bei visokį turtą, o taip pat nuo nelaimingų atsitikimų ir ligoje. Visi patarimai ir draudimo polisų patikrinimai nemokamai.

Džiugu, kad lietuvių verslininkų šeima vis didėja. Savi pas savuosius!

Kreiptis kasdien nuo 6 v.v. iki 8 v.v. šiuo adresu: 103-53 104th Street, Ozone Park 17, N. Y. Tel. MI 1-0532.

E. Čekienė

RYGOS KAILINIŲ SIUVĖJAS NEW YORKE

Ryga buvo žinoma savo puošnių drabužių, o taip pat moteriškų kailinių siuvyklomis. Juk žinome, kad daugelis lietuvių siuvėjų mokėsi amato Rygoje. Ypač moteriškų kailinių siuvyklos Rygoje buvo pagarsėjusios.

A. Dimant po karo atvyko į New Yorką ir čia įsteigė kailinių siuvyklą. A. Dimant Rygoje jau buvo pagarsėjęs savo didžiule kailinių siuvykla ir prekyba.

New Yorke A. Dimant pradėjo iš naujo iš mažo biznio ir šiandien savo kailinių siuvyklą išvystė taip, kad jis jau siuva kailinius didžiausioms ir žinomiausioms New Yorke firmoms. Jis skaitosi urmininku, bet savo firmoje parduoda ir pavieniui moterims kailinius. O taip pat savo firmoje A. Dimant priima moteriskus kailinius perdirti ir pataisyti.

A. Dimant firma, 150 West 28th Street, New York 1, N. Y., įsigijo pasitikėjimą latvių tarpe, taip pat nori patarnauti ir lietuviams. A. Dimant pats prižiūri darbą ir stengiasi kiekvienam tinkamai patarnauti.

SKAUTŲ DĖMESIUI

New Britain, Conn. - Šių metų lapkr. 10 - 11 dienomis įvyks Atlanto pakraščio vyr. skaučių, vadovų ir sk. vyčių suvažiavimas New Britain, Conn. Suvažiavimo pradžia šeštadienį 2 val. p.p. Šv. Andriejaus parapijos salė, kamps Stanley ir Church gatvių. Visi suvažiavimo dalyviai registruojasi prisiūsdami 1 dol. registracijos mokesčio iki spalio 20 dienos; sesės pas M. Plečkaitę, broliai pas Vl. Plečkaitį sekančiu adresu: 439 Stanley St., New Britain, Conn.

Šeštadienį 8:00 val. įvyks linksmavakaris su laužu, filma

Rinkiminė registracija

New Yorke miesto ir Westchester County: spalio 8, 9, 10, 11, 12 dienomis nuo 3:30 iki 10:30 v. v., spalio 13 nuo 7 v. ryto iki 10:30 v.v. Schenectady County turi nuolatinę registraciją, nuo spalio 8 iki 13 imtinai, nuo 10 v. ryto iki 10 v. vakaro. Broome ir Nassau County turi nuolatinę registraciją: spalio 11 ir 12 nuo 10 v. ryto iki 10 v.v., spalio 13 nuo 7 v. ryto iki 10 v.v.

New Yorke valstybės per 5000 gyventojų miestuose registruojasi nuo spalio 5 iki 12 imtinai, nuo 10 ryto iki 10 v.v. ir spalio 13 nuo 7 v. ryto iki 10 v.v. New Yorke valstybės provincijoje (outside cities) spalio 6 iki 13 imtinai, nuo 7 v. ryto iki 10 v.v.

Visos kitos 47 valstybės yra savarankiškos ir jos turi savo tvarką. Registracija, kaip ir balsavimai bei nominacijos, skelbiami (įstatymai reikalauja) vietos amerikiečių spaudoje oficialiais valdžios skelbimais. Dėl to reikia sekti vietos spaudą, kad sužinoti registracijos laiką. Registracija paprastai vyksta balsavimo punkty vietose, daugumoje viešose mokyklose, išskyrus specialiais tikslais registracijas, kurios atliekamos centrinėse rinkimų kampos centrinėse rinkimų komisijų įstaigose.

D. Klinga

iš „Neries“ ir „Nemuno“ stoklų, ir šokiai. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

L. Stankevičiūtė

WAGNER TEATRUI PENKIOLIKA METU

Lietuviams gerai pažįstamas Wagner Teatras, 110 Wyckoff Avenue, Brooklyne, jau veikia 15 metų. Šis teatras rodo naujausius vokiečių filmus, bei vokiečių kroniką.

Wagnerio teatrą lanko daugelis lietuvių, kurie domisi originaliomis vokiečių gamybos meniškoms filmomis. Šio teatro rodomos filmos skelbiamos iš anksto ir Vienybėje.

REIKALINGA MOTERIS bet kurio amžiaus patarnauti vienam asmeniui. Gaus kambarį, maistą ir algą. Kreiptis: Mr. Raudzius, 328 Union Ave. Brooklyn, N. Y.

Spalio 8 d. New Yorke, Rose-land Ballroom, 51 St. ir Broadway, J. Stukas ruošia balių su įdomia programa, dalyvaujant šokėjams Jonui Grincevičiui ir Romai Vaitkutei, Rūtos radijo tautinių šokių grupei, baletu šokėjai A. Čeraškaitei ir solistei F. Korsakaitei. Pradžia 10 val. vak.

Spalio 14 d., 12:30 val. Apreiški mo parapijos patalpose, Brooklyne, įvyks Maironio Šeštadieninės Mokyklos mokinių tėvų susirinkimas. Visi tėvai kviečiami dalyvauti, nes bus svarstomi svarbūs mokyklos reikalai.

Something about Election Day that makes everyone your friend. Folks you know and folks you never saw will stop you and joke and chat. All day long they'll be asking "Voted yet?" Be sure you can answer "Sure did!"

PREVENT FIRES!

... be a careful smoker!

SPARKY SAYS: DON'T GIVE FIRE A PLACE TO START

Melchijoro Putelės nuotyčiai

